Analiza uspješnosti poslovanja poduzeća mljekarske industrije za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Dominik, Puškadija

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:420434

Rights / Prava: Attribution-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima 3.0

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN

Repository / Repozitorij:

Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

V A R A Ž D I N

Dominik Puškadija

ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA MLJEKARSKE INDUSTRIJE ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 2018.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE

V A R A Ž D I N

Dominik Puškadija

Matični broj: 43724/15-R

Studij: Ekonomika poduzetništva

ANALIZA USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZEĆA MLJEKARSKE INDUSTRIJE ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE

ZAVRŠNI RAD

Mentorica:

Doc. dr. sc. Ana Ježovita

Varaždin, rujan 2018.

Dominik Puškadija

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autor potvrdio prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

_____

Sažetak

Završni rad usmjeren je na utvrđivanje uspješnosti poslovanja poduzeća pomoću financijskih pokazatelja na konkretnom primjeru poduzeća. Analizom se utvrđuje sadašnje stanje poduzeća, iznose se realni i objektivni podaci o likvidnosti poduzeća, financijskoj stabilnosti, zaduženosti, učinkovitosti poslovanja i rentabilnosti. Također izvršena je usporedba poslovanja poduzeća konkurenata, odnosno poduzeća mljekarske industrije.

Cilj rada bio je prikazati pokazatelje za analizu uspješnosti poslovanja poduzeća. Radom se nastojala analizirati struktura financijskih izvještaja poduzeća Vindija d.d., Dukat d.d. i Meggle Hrvatska d.o.o. u razdoblju od 2013. do 2016. prema odgovarajućim kriterijima kako bi se utvrdile značajke koje opisuju financijsko stanje poduzeća. Radom je provedena horizontalna i vertikalna analiza izvještaja te je provedena analiza pomoću financijskih pokazatelja. Upravo za analizu financijskih pokazatelja korišteni su pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti te pokazatelji profitabilnosti. Sama analiza dala je odgovor kako su poduzeća poslovala u promatranom razdoblju. Radom je provedena i usporedba financijske uspješnosti poduzeća s odabranim konkurentima u sektoru.

Za pripremu teorijskog dijela rada koristila se opisna metoda. Ovdje su se uz pomoć odgovarajuće literature iskazali teorijski okviri utvrđivanja uspješnosti poduzeća pomoću analize financijskih izvještaja i analize financijskih pokazatelja. Navedeni teorijskih dio uvelike je pomogao u već ranije spominjanoj analizi, odnosno praktičnom dijelu rada. Ujedno se koristila kvantitativna metoda kojom su se izračunali svi potrebni pokazatelji na temelju ulaznih podataka. Uz pomoću metode komparacije izvršio se postupak uspoređivanja istih ili srodnih pojava i podataka poduzeća konkurenata, odnosno poduzeće iz mljekarske industrije.

Ključne riječi

analiza; financijski pokazatelji; bilanca; račun dobiti i gubitka; uspješnost; sigurnost; poslovanje; Vindija d.d.; Dukat d.d.; Meggle Hrvatska d.o.o.

Sadržaj

1. Uvod 1
1.1. Predmet i cilj rada 1
1.2. Izvori podataka i metodologije 1
1.3. Struktura i sadržaj rada 2
2. Temeljni financijski izvještaji kao podloga za ocjenu uspješnosti poslovanja 3
2.1. Elementi uspješnosti poslovanja 3
2.2. Uloga temeljnih financijskih izvještaja u ocjeni uspješnosti i sigurnosti poslovanja..... 5
2.3. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj 6
3. Pojmovno određenje instrumenata za ocjenu uspješnosti poslovanja poduzeća..... 9
3.1. Vertikalna i horizontalna analiza kao instrumenti ocjene uspješnosti poslovanja..... 10
3.2. Pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti kao instrumenti ocjene uspješnosti..... 11
3.3. Uloga pokazatelja aktivnosti u ocjeni uspješnosti.....12
4. Analiza uspješnosti poslovanja poduzeća iz industrije proizvodnje mliječnih proizvoda za razdoblje od 2013. do 2016. godine 14
4.1. Temeljne odrednice poslovanja analiziranih poduzeća 15
4.2. Ocjena uspješnosti poslovanja primjenom tehnika analize financijskih izvještaja.....16
4.2.1. Vertikalna i horizontalna analiza bilance 16
4.2.2. Vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka 18
4.2.3. Pokazatelji aktivnosti 20
4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti 23
4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti 24
4.3. Usporedba s konkurencijom 26
5. Zaključak.....28

Popis literature 29
Popis slika 31
Popis tablica 32
Prilozi 34

1. Uvod

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada bio je analiza uspješnosti poslovanja poduzeća mljekarske industrije za razdoblje od 2013. do 2016. godine. Osnovni cilj rada jest na temelju provedene analize financijskih izvještaja poduzeća odrediti najvažnije čimbenike uspjeha poslovanja u promatranom razdoblju. Naime, analiza financijskih izvještaja najbolji je oblik analize poslovanja svakog poduzeća, pa će se samim time koristiti i u ovom radu. Kao što je već navedeno radom se prikazuje uspješnost poslovanja poduzeća mljekarske industrije. Prehrambeni sektor općenito je jedan od važnih elementa razvoja gospodarstva neke države, a samim time ovim radom prikazano je kako poduzeća mljekarske industrije djeluje na samo gospodarstvo, odnosno uspješnost poslovanja promatranih poduzeća. Osnovna pretpostavka jest prikaz odnosa između tri poduzeća mljekarske industrije, te uočiti elemente koji utječe na razvoj poslovanja, pa samim time i uspješnost poslovanja. Važno je napomenuti kako je u radu provedena vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvještaja (bilance i računa dobiti i gubitka), te analiza pomoću financijskih pokazatelja, kojima će se donijeti zaključci uspješnosti poslovanja i odnosa između promatranih poduzeća.

1.2. Izvori podataka i metodologije

Za provedenu analizu bilo je potrebno prikupiti sve adekvatne podatke, uz pomoć kojih su se izračunali svi potrebni elementi. Kao osnova za provedbu analize ovog završnog rada korišteni su podaci iz Registra godišnjih financijskih izvještaja (RGFI). Naime, riječ je o službenoj stranici Financijske agencije (FINA-e) na kojoj se nalaze podatci vezani uz financijske izvještaje koje su poduzeća dužna predati financijskoj agenciji radi javne objave. Važno je napomenuti kako podaci nisu bili prikupljeni, već su preuzeti sa navedenog izvora te korišteni za izračun svih potrebnih pokazatelja i provedbu same analize. Kao što je već ranije navedeno, analiza je provedena na temelju vertikalne i horizontalne analize financijskih izvještaja te analize pomoću financijskih pokazatelja. Ujedno u konačnici je provedena usporedba svih izračunatih elemenata i pokazatelja između tri promatrana poduzeća. Također je važno napomenuti kako se je horizontalna analiza provodila na temelju bazne 2013. godine. Prema tome svaki element određene godine će se uspoređivati s 2013. godinom, odnosno mjeriti u odnosu na 2013. godinu. S druge pak strane vertikalna je analiza provedena na temelju izračuna udjela pojedine stavke u ukupnim prihodima kod računa dobiti i gubitka, te ukupne aktive i ukupne pasive kod bilance.

1.3. Struktura i sadržaj rada

Sam rad podijeljen je u dva dijela, odnosno sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela. Rad je ujedno podijeljen u šest poglavlja. Na samome početku, govori se o temeljnim odrednicama financijskih izvještaja, kao same podloge za ocjenu uspješnosti poslovanja. Ujedno u ovom dijelu rada rečeno je nešto više o elementima uspješnosti poslovanja kao što su profitabilnost, kvalitetniji proizvodni sustav i slično. Kroz ovo prvo poglavlje ujedno je obuhvaćeno nešto i o sigurnosti poslovanja kao drugom faktoru uspješnosti, a govori se i o financijskim izvještajima kao što su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima i slično. U okviru prvog poglavlja, u konačnici se govori i o regulatornom okviru financijskog izvještavanja s naglaskom na međunarodne te nacionalne računovodstvene standarde i ostale zakonske regulative.

U drugom poglavlju teorijskog dijela rada obuhvaćeni su instrumenti ocjene uspješnosti poslovanja, koji su korišteni pri samoj analizi u praktičkom dijelu rada. Spominje se vertikalna i horizontalna analize te analiza pomoću financijskih pokazatelja, od kojih je nešto detaljnije rečeno o pokazateljima likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti i njihovim ulogama i karakteristikama prilikom ocjene uspješnosti i sigurnosti poslovanja.

Nakon objašnjenih instrumenata koji će se koristiti u analizi, provedena je sama analiza triju analiziranih poduzeća. Donijete su osnovne pretpostavke same analize te se govori o osnovnim karakteristikama analiziranih poduzeća. U konačnici provedena je detaljna analiza pomoću ranije navedenih instrumenata, uz pomoć kojih se želi donijeti slika o poslovanju analiziranih poduzeća. Na samome kraju, dobiveni rezultati analize usporedili su se među tri analizirana poduzeća te donijeli zaključci i karakteristike te problemi poslovanja triju analiziranih poduzeća.

Putem zaključka donijeta je konačna slika, odnosno mišljenje te pretpostavke koje su određene provedenim radom, a ujedno je donijet zaključak o praktičkom djelu rada i samoj analizi poslovanja poduzeća Vindija d.d., Dukat d.d. i Meggle d.o.o.

2. Temeljni financijski izvještaji kao podloga za ocjenu uspješnosti poslovanja

Za provođenje bilo kakve analize i donošenje zaključaka neophodna je adekvatna informacijska podloga. Većina podataka, potrebnih za provedbu navedenih analiza, nastaje u samom procesu računovodstva, odnosno zapisani su u financijskim izvještajima. Može se reći kako je osnovni zadatak da se navedeni podaci pretvore u potrebne informacije za donošenje važnih odluka. Ujedno, za siguran rast i razvitak poduzeća neophodno je razumijevanje poslovanje i postizanje rezultata, a ostvarivanje tih ciljeva predstavlja kvalitetnu informacijsku podlogu, koja se vidi u obliku financijskih izvještaja. (Dečman, 2012, str. 448) Navedene financijske izvještaje potrebno je prikupiti, obraditi te prezentirati zainteresiranim korisnicima. Mnogobrojni korisnici financijskih izvještaja vjeruju kako upravo putem navedenih izvještaja mogu ocijeniti bonitet poduzeća te da izvještaji služe za zadovoljenje zakonskih uvjeta. Putem financijskih izvještaja daju se pitanja o poslovanju poduzeća tijekom protekle godine te rezultat, odnosno poboljšanje poslovanja u razdobljima koje slijede. Ujedno, financijski izvještaji i provedena analiza preduvjet su racionalnog upravljanja poslovanjem i razvoja poduzeća. Može se zaključiti kako se pomoću financijskih izvještaja, kao što su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke, prikazuje „zdravstveno“ stanje poslovanja određenog poduzeća. (Vukoja, 2008, str. 2-3) Kako bi mogli izvršavati svoju svrhu financijski izvještaji moraju biti razumljivi, pouzdani, usporedivi i sastavljeni u skladu s računovodstvenim standardima i načelima. (Dečman, 2012, str. 448) Upravo objavljeni financijski izvještaji korisnicima daju sliku triju bitnih faktora poslovanja poduzeća, a to su financijski položaj poduzeća na dan bilance, ostvarenu dobit, odnosno prikaz svih ostvarenih prihoda i rashoda te prikaz financijskih tokova, točnije rečeno aktivnosti poduzeća. Ujedno financijski izvještaji nisu jedini izvor informacija, zbog mogućnosti postojanja internih analiza za potrebe menadžmenta, putem kojih se dobiva dodatna interna dokumentacija. (Radojičić, 2010, str. 17-18)

2.1. Elementi uspješnosti poslovanja

Poslovanje svakog poduzeća može se sagledati kroz dva najvažnija elementa, a to su sigurnost poslovanja i uspješnost poslovanja. Upravo kroz ovo poglavlje bit će prikazani temeljni elementi uspješnosti poslovanja. Uspješnost poslovanja može se definirati kao sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. Da bi se poslovalo uspješno potrebno je planirati, trenirati i procjenjivati uspješnosti poslovanja, a sve kako bi se ostvarili ciljevi poslovanja.

(Vrdoljak Raguž, 2010, str. 109) Pošto u praksi postoji niz različitih ciljeva, samim time i uspješnost poslovanja ovisi o postavljenim kriterijima, odnosno definiranim ciljevima. Jedan od najčešćih ciljeva nekog poslovnog subjekta je profitabilnost poslovanja. Ostvarenost profitabilnosti poslovanja može se vidjeti u računu dobiti i gubitka, kao jednom od temeljnih financijskih izvještaja, pa samim time ponovno vidimo značaj temeljnih financijskih izvještaja u poslovanju poduzeća. (Žager, Tušek, Mamić Sačer, Sever Mališ i Žager, 2016, str. 50) Prema svemu navedenom može se reći kako se uspješnost poslovanja ocjenjuje na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Važno je spomenuti kako je račun dobiti i gubitka temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihov rezultat u određenom razdoblju. Kroz samo poslovanje poslovnih subjekata odvijaju se poslovni procesi, koji su vezani uz promjenu imovine i izvora imovine. „U poslovanju stalno dolazi do stalne transformacije novca u materijalne oblike, i obrnuto: materijalnog oblika u novac.“ (Žager i sur., 2017, str 109) Samim time dolazi do prije spomenutih promjena, a uslijed tih promjena nastaju osnovni elementi računa dobiti i gubitka, prihodi i rashodi. Prema tome, prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi u vidu povećanja imovine i smanjenja obveza. (Žager i sur., 2017, str. 110) „S druge strane prihod je bruto priljev novca, potraživanja ili drugih nadoknada, koji proizlazi iz tijeka redovitih aktivnosti trgovačkog društva od prodaje robe, pružanje usluga i od korištenja, od strane drugih osoba, resursa društva koji donosi kamatu, tantijeme i dividende.“ (Belak, 1995, str. 26) U financijskom izvještaju računa dobiti i gubitka postoje četiri vrste prihoda, a to su prihodi od prodaje, poslovni prihodi, prihodi od financijskih aktivnosti te ukupni prihodi. (Belak, 2014, str. 19) Rashodi pak predstavljaju smanjenje ekonomske koristi u vidu smanjenja imovine i povećanja obveza, što u konačnici smanjuje kapital. Na samome kraju valja spomenuti odnos između prihoda i rashoda. Ako su prihodi veći od rashoda ostvaruje se dobit i obrnuto, ako su rashodi veći od prihoda ostvaruje se gubitak. Sve navedeno, utječe na dvije komponente, a to su promjene vezane uz vlasnike i promjene vezane uz samo poslovanje. Promjene vezane uz poslovanje, mogu se povezati i sa samom uspješnošću poslovanja, odnosno kvalitetom poslovanja. Važno je napomenuti kako se povećanje uspješnosti ili kvalitete poslovanja zapravo ostvaruje povećanjem prihoda u odnosu na rashode. Samim time ostvaruje se dobit, a prema tome i uvećava imovina poslovnog subjekta. Upravo zbog toga se pomoću prihoda i rashoda koji su dinamičke kategorije ocjenjuje sama uspješnost poslovanja. (Žager i sur., 2016, str. 53) Uz ocjenjivanje uspješnosti poslovanja putem računa dobiti i gubitka, važno je napomenuti kako se uspješnost može mjeriti i još nekim elementima ekonomskog područja. Valja naglasiti kako se ekonomska uspješnost ostvaruje u više pogleda. Važan element jest kvalitetna i kvantitativna izrada proizvoda te pružanja usluga. Vezano uz to, zadovoljenje zahtjeva i potreba kupaca također predstavlja važan element u ostvarivanju uspješnosti. Nadalje važan element uspješnosti

može se sagledati u vidu da se sredstva koja se raspolažu koriste racionalno, odnosno da se ostvari najveći mogući potencijal poslovanja s obzirom na uložena sredstva. (Vujević i Balen, 2006, str. 34) U konačnici treba reći kako određena poduzeće uspješnosti povezuju sa daljnjim rastom i razvojem poslovanje, a u tom kontekstu se kao čimbenici uspješnosti promatraju zapravo čimbenici koji utječu na rast poslovnih subjekata. (Štavlić, 2016, str. 56)

2.2. Uloga temeljnih financijskih izvještaja u ocjeni uspješnosti i sigurnosti poslovanja

Svi temeljni financijski izvještaji imaju važan utjecaj na poslovanja poslovnih subjekata. Utjecaj, odnosno osnovna uloga svih financijskih izvještaja jest dati prave informacije za donošenje ispravnih poslovnih odluka. Upravo zbog toga se govori o uspješnosti i sigurnosti poslovanja te utjecaju financijskih izvještaja na njihovu ocjenu. Kao što je već ranije spomenuto najvažniji financijski izvještaj za ocjenu uspješnosti poslovanja svakako je račun dobiti i gubitka. Sama uloga, te najvažniji elementi računa dobiti i gubitka vezanih uz ocjenu uspješnosti spomenuti su u prošlom poglavlju pa će se ovdje više sagledati sama sigurnost poslovanja, ali i neki drugi elementi koji utječu na poslovanje poslovnih subjekata. Temeljni financijski izvještaj uz kojeg se veža sigurnost poslovanja svakako je bilanca. „Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital na određeni dan.“ (Žager i sur., 2017, str. 93) Osim što je važna za ocjenu sigurnosti, bilanca je financijski izvještaj koji ukazuje na financijski položaj poslovnog subjekta. Kad se govori o financijskom položaju, prvenstveno se misli na stanje i međusobni odnos imovine, obveza i kapitala. Ujedno, navedeni elementi jesu osnovni elementi bilance. Također navedeni osnovni elementi mogu se podijeliti na aktivu te pasivu. Računovodstveno rečeno imovina se naziva aktivom, dok izvori imovine, u koji spadaju kapitala i obveze, predstavljaju pasivu bilance. (Belak, 1995, str. 19) Imovina predstavlja ekonomske resurse od kojih poduzeće ostvaruje određene ekonomske koristi. Sukladno potrebama za detaljnim informacijama, imovina se prikazuje prema pojavnom obliku i prema funkciji. Ugrubo, imovina se sistematizira u dvije osnove kategorije, a to su dugotrajna i kratkotrajna imovina. S druge strane obveze predstavljaju postojeći dug poduzeća, proizašao iz prošlih događaja, dok je kapital, kao treći element, dio imovine koji ostaje nakon što se podmire obveze. Važnost poznavanja osnovnih elemenata bilance, te načina njihovog priznavanja i mjerenja uvelike može pomoći u uspješnoj ocjeni sigurnosti poslovanja. (Žager i sur., 2017, str. 93) Bilanca je važan element u ocjeni uspješnosti i sigurnosti poslovanja, jer daje odgovore na pitanja vezana uz financijsku snagu, likvidnost ili pak zaduženost poslovnog subjekta. (Žager i sur., 2016, str. 36) Postoji više različitih vrsta bilanca, poput početne, završne te likvidacijske. U svezi s navedenim vrstama, kontinuiranim poslovanjem poslovni

subjekti sastavljaju završnu bilancu, zaključno s 31.12. određene godine. Uz bilancu i ranije spomenuti račun dobiti i gubitka, važnu ulogu u donošenju poslovnih odluka i ocjenu uspješnosti i sigurnosti poslovanja ima izvještaj o novčanim tokovima. „Izvještaj o novčanim tokovima sastavni je dio temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje izvore pribavljanja i načina upotrebe novca.“ (Žager i sur., 2017, str. 124) Poznato je kako je novac jedan od važnijih ekonomskih kategorija i važan čimbenik u osiguravanju likvidnosti poduzeća. Upravo se pomoću novca odvijaju svi poslovni procesi vezani uz kupnju sirovina, strojeva, ali i podmirivanje nastalih obveza. Vlasnici upravo putem izvještaja o novčanim tokovima imaju sliku o tome odakle novac dolazi i na što se troši, te dobivaju pravu zdravstvenu sliku poslovanja. (Žager i sur.,2017, str. 124) Upravo iz svega navedenog, izvještaj o novčanim tokovima jedan je od važnijih elemenata u ocjeni uspješnosti i sigurnosti poslovanja, jer se na temelju njega može dati stvarni zaključak trenutnog stanja u poslovanju određenog poslovnog subjekta. Na samome kraju valja spomenuti preostala dva temeljna financijska izvještaja, a to su izvještaj o promjeni kapitala te bilješke uz financijske izvještaje. Izvještaj o promjeni kapitala služi kako bi se mogla odrediti promjena kapitala poduzeća između dva obračunska razdoblja, odnosno promjena uloženog i zarađenog kapitala. Jednostavnije rečeno, izvještaj o promjeni kapitala prikazuje sve promjene nastale na bilo kojoj poziciji kapitala te je navedeni izvještaj o promjeni kapitala izuzetno zanimljiv investitorima, kao jednima od korisnika informacija iz financijskih izvještaja. S druge strane bilješke uz financijske izvještaje predstavljaju važan izvor informacija pri provedbi analize financijskih izvještaja, prvenstveno bilance i računa dobiti i gubitka, koji imaju najveći učinak na ocjenu uspješnosti i sigurnosti poslovanja. (Žager i sur., 2017, str. 131-133)

2.3. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj

Osnovni izvor računovodstvenih informacija, koje se koriste za donošenje poslovnih odluka, jesu financijski izvještaji, što je već ranije spomenuto. Važno je napomenuti kako se upravo navedeni financijski izvještaji moraju sastavljati u skladu s računovodstvenim pravilima i standardima, a malo više o tome govorit će se u ovom poglavlju rada. Za osiguranje zadovoljavajuće kvalitete financijskog izvještavanja značajnu pozornost potrebno je usmjeriti na pravila sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja, koja se odnose na prije spomenute standarde, odnosno načela i pretpostavke. Važan element navedenih pravila jesu računovodstvena načela, a to su načelo nabavne vrijednosti, nastanka događaja, sučeljavanja prihoda i rashoda, materijalnosti, potpunosti, opreznosti te dosljednosti. Ujedno važni elementi svakako su općeprihvaćeni koncepti te postupci. Najvažnija su ipak računovodstvena načela,

koja se mogu opisati kao temeljna pravila koja se upotrebljavaju prilikom sastavljanja i prezentiranja financijski izvještaja. Načelo nabavne vrijednosti temelji se na tome da se evidencija poslovnih događaja zasniva na nabavnoj vrijednosti, odnosno trošku nabave. Prednost ovog načela je jednostavnost određivanja samog troška nabave. Uz ovo načelo svakako je potrebno povezati načelo nastanka događaja, prema kojem se prihodi evidentiraju onda kada su stvarno nastali, a ne kada je novac primljen. Za uspješnost poslovanja bitno je načelo sučeljavanja prihoda i rashoda, prema kojemu se uspoređuju, odnosno sučeljavaju samo oni prihodi i rashodi koji su nastali u istom obračunskom razdoblju. Načelom potpunosti nalaže se da financijski izvještaji sadrže sve relevantne informacije koje su potrebne za ocjenu poslovanja, dok prema načelu opreznosti mora biti oprezno u procjenjivanju dobitaka ili gubitaka. (Žager i sur., 2017, str. 154-157) Uz računovodstvena načela, koncepte te postupke važnu stranu, ako ne i najvažniju stranu zakonske regulative financijskog izvještavanja imaju zakoni. Prvenstveno u regulativi Republike Hrvatske govorimo o Zakonu o računovodstvu. Upravo se ovim zakonom uređuje računovodstvo poduzetnika, poslovanje poduzetnika, primjena standarda financijskog izvještavanja kao i način stvaranja računovodstvenih isprava te čuvanje dokumentacije i poslovnih knjiga. (Zakon o računovodstvu, 2015, članak 1.) Ujedno, prema Zakonu o računovodstvu, odredbe su dužni primjenjivati svi poduzetnici, u što spadaju trgovačka društva i trgovci pojedinci. Jedna od najvažniji odredbi navedenog Zakona jest da se on odnosi na primjenu MSFI-ja, čime se u konačnici opet vidi i sama povezanost standarda, načela te zakona i pravilnika. Također svaki poduzetnik, prema navedenom Zakonu mora se pridržavati Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja te Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. (Zakon o računovodstvu, 2015, članak 4, 17) Osim Zakona o računovodstvu postoji i niz drugih zakona, a neki od njih su Zakon o trgovačkim društvima, Zakon o tržištu kapitala, te niz drugih pravilnika.

Uz navedene zakonske regulative postoje i računovodstveni standardi, koju uvelike pomažu u detaljnoj razradi računovodstvenih načela u pogledu obuhvata, procesiranja te prezentiranja informacija. Zbog različitih napredaka i promjena u tehnologiji te komuniciranju uočena je potreba za harmonizaciju računovodstva diljem svijeta, pa se kao rješenje pojavila promjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja – MSFI-ja. Velik broj zemalja prihvatio je MSFI kao vlastitu regulativu, ali i kao temelj za izradu vlastitih nacionalnih standarda. Prema općem pravilu, regulativu MSFI-ja morali bi koristiti svi poslovni subjekti koji kotiraju na burzi, a popularizaciji MSFI-a pridonijela je Europska unija, koja je 2005. godine propisale standarde za sve poslovne subjekte koji kotiraju na burzi. (Žager i sur., 2017, str. 160) Kao što je spomenuto, međunarodni standardi financijskog izvještavanja mogu biti temeljna regulativa u nekoj zemlji, ali s druge strane i temelj za donošenje vlastitih nacionalnih standarda. Međunarodni računovodstveni standardi u Republici Hrvatskoj uvedeni su još 1993. godine,

kada su svi subjekti morali primjenjivati njihovu regulativu. Zbog problema u primjeni, koji su se pojavili 2008. godine, izrađeni su vlastiti nacionalno računovodstveni standardi pod nazivom Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI).Temelje se na domaćoj računovodstvenoj teoriji, odrednicama MSFI-ja te na Direktivama Europske unije.

3. Pojmovno određenje instrumenata za ocjenu uspješnosti poslovanja poduzeća

Uz ranije spomenute financijske izvještaje, važnu ulogu u ocjeni uspješnosti poslovanja poduzeća imaju vertikalna i horizontalna analiza, te analiza na temelju financijskih pokazatelja „Financijski pokazatelji predstavljaju odnosni ili racionalni broj, što znači da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom.“ (Žager i sur., 2017, 43) Pokazatelji se mogu promatrati kao važni nositelji informacija, koje se koriste za nesmetano poslovanje poslovnih subjekata. Upravo na temelju informacija koje se dobivaju financijskim pokazateljima, donose se, odnosno osnova su za donošenje poslovnih odluka. (Šlibar, 2010, str. 2) Važnost financijskih pokazatelja vidi se u činjenici da poduzeće nije stvarno izvrsno ako njegovi financijski rezultati ne potvrđuju njegov renome. Ujedno financijski pokazatelji ne prikazuju samo prošle karakteristike i uspjehe nego i buduće. (Belak, 2014, str. 2) Kao što je to s financijskim izvještajima, tako se i financijski pokazatelji mogu podijeliti na one koji razmatraju poslovanje unutar određenog vremenskog razdoblja, pa su samim time i vezani uz račun dobiti i gubitka. S druge strane postoje financijski izvještaji koji se odnose točno na određen trenutak, koji se podudara sa trenutkom sastavljanja bilance, te ukazuju na financijski položaj u tom trenutku. (Žager i sur., 2017, 43) Osnovne skupine financijskih pokazatelja su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti, profitabilnosti te investiranja. Od navedenih financijskih pokazatelja, uz vertikalnu i horizontalnu analizu, u nastavku ovog poglavlja govorit će se o pokazateljima aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti, kao pokazateljima koji utječu na uspješnosti poslovanja poslovnih subjekata. Kao što je već ranije spominjano, dva osnovna faktora ocjene poslovanja poduzeća svakako su sigurnost i uspješnost poslovanja. Prema tome može se reći kako se i financijski pokazatelji dijele na pokazatelje sigurnosti i pokazatelje uspješnosti poslovanja. U tom kontekstu pokazatelji likvidnosti te zaduženosti smatraju se pokazateljima sigurnosti. S druge strane, pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja ukazuju na uspješnost poslovanja. U konačnici važno je spomenuti još i pokazatelje aktivnosti. Prema njihovom značaju, pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti poslovanja. To se može vidjeti iz koeficijenta obrtaja sredstava koji s jedna strane utječe na likvidnost i stabilnost poslovanja, a s druge strane na profitabilnost, koji obuhvaća komponentu uspješnosti poslovanja. Navedena podjela skupina pokazatelja vidljiva je na slici broj 1, kojom je grafički prikazana povezanost temeljnih kriterija dobrog poslovanja te pojedinih skupina pokazatelja.

Slika 1. Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja (Žager i sur., 2017, str. 45)

3.1. Vertikalna i horizontalna analiza kao instrumenti ocjene uspješnosti poslovanja

Kao što je već spominjano, instrumenti ocjene poslovanja dijele se na vertikalnu analizu, horizontalnu analizu te analizu temeljem financijskih pokazatelja. Upravo putem ovog poglavlja govorit će se o vertikalnoj i horizontalnoj analizi kao instrumentu ocjene uspješnosti poslovanja poslovnih subjekata. Horizontalnom i vertikalnom analizom provodi se analiza financijskih izvještaja, odnosno bilance i računa dobiti i gubitka. Osnovni zadatak horizontalne analize jest praćenje tendencije kretanja, odnosno promjena pozicija unutar navedenih financijskih izvještaja. Za provedbu same horizontalne analize koriste se različite tablice koje se temelje na baznom indeksu. Upravo se na temelju baznog indeksa određuje odnos među pojedinim pozicijama u financijskim izvještajima. Navedeni bazni indeks se implementira na način da se u određenom razdoblju od pet godina, jednoj od godina (npr. prvoj) dodijeli bazni indeks od 100 na temelju kojeg se izračunavaju ostale vrijednosti indeksa ostalih godina. (Šlibar, 2010, str. 1) Osim baznog indeksa, odnosno korištenja bazne godine, kao načina uspoređivanja promjena na pozicijama financijskih izvještaja moguće se koristiti, odnosno uspoređivati svaku godinu u odnosu na prethodnu. Važno je spomenuti kako se provedbom horizontalne analize mogu dogoditi greške, koje se pojavljuju u vidu promjene u politici bilanciranja. (Bolfek, Stanić, Knežević, 2012, str. 158)

Nasuprot horizontalnoj analizi, vertikalna analiza služi sa usporedbu pojedinih pozicija financijskih izvještaja unutar jedne godine. Način provođenja vertikalne analize bilance jest takav da se pozicije ukupne aktive i pasive izjednače sa 100, te se prema tim pozicijama izračunava postotak ostalih pozicija razmjerno omjeru kojem pripadaju. Slična situacija provođenja vertikalne analize jest i kod računa dobiti i gubitka, samo što se kod računa dobiti i gubitka pozicija ukupnih prihoda izjednačuje sa 100. (Šlibar, 2010, str. 2) Vertikalna analiza ujedno je vrlo korisna, odnosno dobra u slučajevima pojave inflacije, kada izračun apsolutne

promjene, odnosno apsolutnog broja ne daje preveliku sliku o samom značaju promjene. (Bolfek i sur., 2012, str. 159)

3.2. Pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti kao instrumenti ocjene uspješnosti

Drugi važni faktor prilikom ocjene poslovanja poduzeća jest uspješnost poslovanja. Kao što je ranije rečeno, uz uspješnost poslovanja vežu se skupine pokazatelja ekonomičnosti i profitabilnosti. Upravo će se kroz ovo poglavlje reći nešto o navedenim skupinama pokazatelja te njihovim najvažnijim pokazateljima. Prvi od ove dvije skupine pokazatelja jesu pokazatelji ekonomičnosti. „Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda“ (Žager i sur., 2017, str. 51) Prema logici stvari, odnosno pošto govorimo o prihodima i rashodima važno je reći kako se ovi pokazatelji računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Najvažniji pokazatelji ekonomičnosti jesu ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovanja te ekonomičnosti financiranja. Stavljanjem u omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda dobivamo pokazatelj ukupne ekonomičnosti, tj ekonomičnosti ukupnog poslovanja. Svi pokazatelji ekonomičnosti, pa samim time i pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja izražava se kao koeficijent, a interpretira kao postotak i govori o tome koliko je kuna ukupnih prihoda poduzeće ostvarilo na jednu kunu ukupnih rashoda. Slična stvar je i s druga dva pokazatelja ekonomičnosti, prema kojima se gleda koliko je poslovnih prihoda ostvareno na jedinicu poslovnih rashoda, kao i koliko je financijskih prihoda ostvareno na jednu kunu financijskih rashoda. Važno je napomenuti kako razlika ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja ukazuje na to koliko je teret financijskih aktivnosti na rezultat poslovanja poduzeća. U konačnici valja spomenuti kako bi pokazatelji ekonomičnosti trebali biti što veći, a nikako manji od 1. (Žager i sur., 2017, str. 52)

Druga skupina pokazatelja koja se veže uz promatranje, odnosno ocjenu uspješnosti poslovanja jesu pokazatelji profitabilnosti. U ovu skupinu pokazatelja ubrajaju se bruto i neto profitna marža, bruto i neto rentabilnost imovine te rentabilnost vlastitog kapitala. Svi navedeni pokazatelji računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. (Šlibar, 2010, 3) Pokazatelji profitabilnosti upućuju na veličinu neto, odnosno bruto dobiti u odnosu na uloženu imovinu te ostvarene prihode. Prema navedenom može se reći kako pokazatelji profitabilnosti mjere koliko poslovni subjekti uspješno ostvaruje dobit. (Horvat Jurjec, 2011, str 24.) Prva dva pokazatelja profitabilnosti mogu se promatrati zajednički, a riječ je o bruto i neto profitnoj marži, odnosno marži profita. Njome se ocjenjuje koliko je poduzeće uspješno u zadržavanju prihoda u obliku dobiti, koja je uvećana za rashode vezane uz kamate. Razlika

između neto i bruto marže profita jest porez na dobiti, odnosno razlika se iskazuje kao porezno opterećenje porezom na dobiti u odnosno na ostvarene ukupne prihode. Neto maržom profita ukazuje na to koliki postotak ostvarenih prihoda pripada samim vlasnicima poduzeća. Kao što su se prva dva pokazatelja promatrala zajednički, tako se i druga dva pokazatelja promatraju zajednički. Naime, riječ je o neto i bruto rentabilnosti imovine, kojima se ukazuje na sposobnost poduzeća da ostvaruje povrate na temelju ukupno raspoloživih resursa. Kao i kod prva dva pokazatelja, razlika između ovih dva pokazatelja sagleda se kao relativno porezno opterećenje porezom na dobit u odnosu na ukupnu imovinu. Važno je također napomenuti kako se navedeni pokazatelji interpretiraju kao stopa povrata koje je poduzeće ostvarilo te se iskazuju u postotku. Zadnji pokazatelj u ovoj skupini pokazatelja jest rentabilnost vlastitog kapitala, koji je ujedno i najznačajniji pokazatelj profitabilnosti. On ukazuje na sposobnost poduzeća da stvara povrat, odnosno prinos za vlasnike vlastitog kapitala, a interpretira se kao postotak povrata vlasnicima na uložena sredstva financiranja. (Žager i sur., 2017, str. 52-54)

Uz pokazatelje profitabilnosti važno je spomenuti i samu povezanost rentabilnosti vlastitog kapitala te rentabilnosti ukupne imovine. Njihovom usporedbom te usporedbom sa kamatnom stopom, koja iskazuje cijenu korištenja tuđeg kapitala, mogu se donijeti zaključci oko korištenja „financijske poluge.“ „Financijska poluga označava situaciju kada poduzeće uslijed korištenja tuđih sredstava financiranja ostvaruje veće povrate nego kroz vlastite izvore financiranja.“ (Žager i sur., 2017, str. 55) Jednostavnije rečeno, u svakoj situaciji kada je rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti imovine, može se donijeti zaključak kako je struktura izvora financiranja povoljna. (Žager i sur., 2017, str. 55)

3.3. Uloga pokazatelja aktivnosti u ocjeni uspješnosti

Aktivnost poduzeća može se mjeriti količinski i vrijednosno, a svaki od navedenih načina mjerenja veže se uz određenu vrstu poslovanja te načine mjerenja. Tako se količinski može mjeriti poslovanje proizvodnih poduzeća, prema kojemu se daje određena zajednička mjera proizvedenim proizvodima, dok se vrijednosno mjeri stupanj korištenja imovine te opseg poslovnih aktivnosti. (Belak, 2014, str. 17) Upravo zadnja skupina pokazatelja koja će se obuhvatiti kroz ovo treće poglavlje rada, vezana je uz aktivnost poduzeća, a nazivaju se pokazatelji aktivnosti. Pokazatelje aktivnosti povezuje se sa dva ranije objašnjavana elementa, a to su uspješnost i sigurnost. Pokazatelji aktivnosti mogu se još nazvati i koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. „Pokazatelji aktivnosti mjere koliko je trgovačko društvo aktivno, odnosno koliko učinkovito upotrebljava svoje resurse te kojom brzinom imovina cirkulira u poslovnom procesu.“ (Horvat Jurjec, 2011, str. 23) Najvažniji pokazatelji aktivnosti jesu koeficijent obrtaja ukupne imovine, koeficijent obrtaja kratkotrajne

imovine, koeficijent obrtaja potraživanja te koeficijent povrata, odnosno dani vezivanja. (Horvat Jurjec, 2011, str. 23) Prvi pokazatelj aktivnosti jest koeficijent obrtaja ukupne imovine koji pokazuje koliko je puta u toku godine poduzeće obrnulo svoju ukupnu imovinu, odnosno koliko se prihoda ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine. Koeficijent obrtaja ukupne imovine najčešće ima najmanju vrijednost u odnosu na ostale koeficijenta obrtaja, s obzirom na to da obuhvaća cjelokupnu imovinu. Ako je razlika između koeficijenta obrtaja ukupne imovine i koeficijenta obrtaja kratkotrajne imovine veći, poslovni subjekt u strukturi svoje imovine ima više dugotrajne imovine, što vrijedi i obrnuto. Važno je ujedno spomenuti kako se svi pokazatelji, odnosno koeficijenti vezani uz aktivnost računaju na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Navedeno se može vidjeti iz samih formula vezanih uz koeficijente u kojima se ukupni prihod stavlja u odnos sa imovinom, bilo ukupnom, kratkotrajnom ili pak potraživanjem. Svi koeficijenti skupina pokazatelja aktivnosti interpretiraju se na isti način te je kod njih važno, odnosno poželjno za poslovanje poduzeća da budu što veći. Ako su oni što veći samim time je jasno kako poduzeće kroz godinu ostvari i više obrtaja same imovine. Ujedno treba napomenuti kako se dani vezivanja, odnosno trajanje naplate odnosi na prosječni broj dana koliko je poduzeću potrebno da naplati svoja potraživanja. Kao što je već spomenuto na početku, pokazatelji aktivnosti vežu se uz sigurnost i uspješnost poslovanja. S aspekta sigurnosti, pokazatelji aktivnosti moraju ocijeniti adekvatnost strukture imovine, koja je povezana sa likvidnošću poduzeća. S druge strane, pokazatelji aktivnosti imaju važnu ulogu u ocjeni uspješnosti poslovanja, koja je vidljiva i u samoj povezanosti sa pokazateljima profitabilnosti. (Žager i sur., 2017, str. 50-51)

4. Analiza uspješnosti poslovanja poduzeća iz industrije proizvodnje mliječnih proizvoda za razdoblje od 2013. do 2016. godine

U drugom dijelu rada na temelju provedene analize uspješnosti poslovanja poduzeća mljekarske industrije, donijeti su zaključci poslovanja analiziranih poduzeća. Analiza je provedena, kao što se i vidi u samom naslovu, za razdoblje od 2013. do 2016. godine. Analizom su obuhvaćeni, odnosno analizirani financijski izvještaji triju odabranih poduzeća mljekarske industrije, a to su Vindija d.d., Dukat d.d. te Meggle Hrvatska d.o.o. Ujedno samom analizom provedena je vertikalna i horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka, kao i analiza putem skupina financijskih pokazatelja, o kojima se govorilo u teorijskom dijelu rada. Kao podloga za provedbu horizontalne analize koriste se komparativni financijski izvještaji. Horizontalnom analizom nastoji se uočiti tendencija i dinamika promjene pojedinih pozicija unutar financijskih izvještaja. Upravo se horizontalnom analizom može uočiti kakva je uspješnost i sigurnost poslovanja poduzeća. U ovom radu horizontalna analiza provedena je na temelju bazne godine, odnosno svaka godina uspoređivana je s baznom, u ovom slučaju 2013. godinom. Suprotno komparativnim financijskim izvještajima, a kao temelj za provedbu vertikalne analize koriste se strukturni financijski izvještaji. Prema navedenim izvještajima, može se reći kako vertikalna analiza omogućava uvid u strukturu promatranih financijskih izvještaja. (Žager i sur., 2017, str. 268) U konačnici, kako bi provedena analiza financijskih izvještaja bila potpuna, također je provedena i analiza na temelju već ranije spomenutih financijskih pokazatelja, odnosno skupina financijskih pokazatelja. Najvažnije skupine financijskih pokazatelja koji su se koristile prilikom analize su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti. Naime, pošto se analizom određivala uspješnost poslovanja poduzeća, bit će u radu korišteni samo podaci o pokazateljima aktivnosti, ekonomičnosti te profitabilnosti, koji su dobiveni provedenom analizom.

Radom i provedenom analizom usmjerava se na tri poduzeća koje pripadaju mljekarskoj industriji, odnosno industriji prerade mlijeka, pa treba spomenuti kako je mljekarska industrija izuzetno važna za cjelokupno gospodarstvo Republike Hrvatske. Ujedno treba reći kako se analizirana poduzeća nalaze u samome vrhu navedene industrije, odnosno kako su Vindija d.d., Dukat d.d. te Meggle d.o.o. najveća poduzeća mljekarske industrije u Republici Hrvatskoj.

4.1. Temeljne odrednice poslovanja analiziranih poduzeća

Za bolje shvaćanje provedene analize financijskih izvještaja važno je napomenuti neke odrednice i podatke vezane uz analizirana poduzeća. Kao što je već ranije navedeno, analiza je provedena nad financijskim izvještajima poduzeća Vindija d.d., Dukat d.d. te Meggle Hrvatska d.o.o. Najvažnija zajednička odrednica jest ta da sva tri poduzeća spadaju u industriju proizvodnje mlijeka i mliječnih proizvoda, odnosno mljekarsku industriju. U sljedećih nekoliko odlomaka spomenuti će se neki najvažniji podaci i odrednice poslovanja navedenih poduzeća.

Vindija d.d. je hrvatska prehrambena tvrtka sa sjedištem u Varaždinu. Grupa Vindija danas obuhvaća 14 poduzeća od kojih je osam u Hrvatskoj, a šest u zemljama regije. Unutar Grupe Vindija, zaposleno je više od 4000 radnika te se ostvaruje prosječni godišnji promet od 400 milijuna eura. Među 14 navedenih poduzeća nalazi se i sama Vindija, na kojoj je provedena sama analiza. Jedan od važnih podataka za samu analizu jest količina otkupljenog i prerađenog mlijeka. Godišnje se otkupljuje i prerađuje 200 milijuna litara mlijeka, čime se Vindija svrstava na visoko drugo mjesto po količini proizvedenog mlijeka u Republici Hrvatskoj. Vindijin program broji niz poznatih i priznatih krovnih proizvodnih marki, u koje se ubrajaju marka mlijeka i mliječnih proizvoda 'z bregov te bezalkoholnih pića i prirodnih sokova Vindi. (Vindija, 2018) U konačnici, Vindija zapošljava oko 1100 radnika, prema podacima revizorskog izvješća iz 2016. godine. Treba reći kako se taj broj kroz proteklu 2017. godinu još više povećao. Upravu društva Vindije čini jedan član (direktor), koji vodi poslove i zastupa društvo prema trećim osobama. Ujedno uprava društva odgovorna je nadzornom odboru, koji zajedno sa upravnim odborom, glavnom skupštinom te upravom čini korporativno upravljanje društva. Društvo je osnovalo sustav unutarnjih kontrola, u cilju zaštite imovine i obavljanju osnovnih poslovnih funkcija. (HLB Revidicon, 2016, str. 5-8)

Drugo analizirano poduzeće jest Dukat d.d. iz Zagreba. Dukat d.d. je mljekarska industrija koja je osnovana 02. kolovoza 1999. godine spajanjem nekoliko poduzeća. Kao i kod Vindije, tako je i u Dukatu glavna djelatnost prerada mlijeka i mliječnih proizvoda. Temeljni kapital društva iznosi 300.000.000 kuna, koji je podijeljen na 3.000.000 dionica, nominalne vrijednosti 100 kuna. Ujedno je važno spomenuti kako poduzeće kotira na Zagrebačkoj burzi. Dukat broji oko 1200 zaposlenika, što se do danas promijenilo, pošto su ovo podaci iz 2016. godine. Svi rezultati poslovanja prikazani su u financijskim izvještajima društva. Upravljanje društva vrše 3 direktora, koji vode poslovanja te zastupaju društvo prema trećim osobama. Uz direktore, korporativno upravljanje vrše revizorski te nadzorni odbor s glavnom skupštinom, pošto je riječ o dioničkom društvu. Kao što je spomenuto kod Vindije, tako i Dukat ima osnovan sustav unutarnjih kontroli, s ciljem pravilnog korporativnog upravljanja i promicanja

transparentnog poslovanja. Ujedno samim sustavom unutarnjih, odnosno internih kontrola pokušava se uspostaviti bolje i efikasnije poslovanje društva. Dukat d.d. je dio Dukat Grupe, koja broji oko 2800 zaposlenika, a obuhvaća 14 povezanih društva u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji, Bosni i Hercegovini te ostalim zemljama regije. (Dukat d.d., 2016, str. 1-4)

Zadnje analizirano poduzeće u provedenoj analizi jest Meggle Hrvatska d.o.o. Riječ je o tvrtki kćeri matične njemačke tvrtke Meggle EE i nalazi se u njenom 100% vlasništvu. Tvrtka Meggle prisutna je u Hrvatskoj od 1996. godine, a od 2005. godine djeluje pod nazivom Meggle Hrvatska d.o.o. sa sjedištem u Osijeku. Društvo je jedan od vodećih proizvođača mlijeka i mliječnih proizvoda u Republici Hrvatskoj, a osnovna djelatnost društva je proizvodnja, prodaja i distribucija mlijeka i mliječnih proizvoda. Ovo poduzeće je značajno manje od prva dva analizirana poduzeća te broji oko 200-tinjak radnika. Većinu svoje prodaje poduzeće vrši na području Republike Hrvatske, ali izvozi i u Europsku uniju te u treće zemlje. Korporativno upravljanje društvom, pa samim time i odgovornost za financijske izvještaje ima uprava društva, na čelu sa predsjednikom uprave Marijanom Vučakom i članom uprave Ludvigom Meltlom. Drugi dio korporativnog upravljanja čini nadzorni odbor društva, koji prati rad same uprave, a sastoji se od 3 člana (predsjednika, zamjenika predsjednika te člana nadzornog odbora). (Meggle Hrvatska, 2016, str. 1)

4.2. Ocjena uspješnosti poslovanja primjenom tehnika analize financijskih izvještaja

Kroz sljedeće poglavlje biti će analizirana, ranije provedena analiza financijskih izvještaja uz pomoć koje će se dati ocjena uspješnosti poslovanja analiziranih poduzeća. Kao što je već ranije navedeno provedena je analiza pomoću financijskih pokazatelja te vertikalna i horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka. Samo poglavlje ocjene uspješnosti poslovanja primjenom tehnike analize financijskih izvještaja podijeljeno je na nekoliko dijelova radi boljeg pregleda same analize. Tako će se obuhvatiti vertikalna i horizontalna analiza bilance, vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitak te analiza pomoću financijskih pokazatelja (aktivnost, ekonomičnost te profitabilnost). Ujedno valja napomenuti kako su navedene analize provođene na sva tri analizirana poduzeća odnosno uspoređuju se međusobno.

4.2.1. Vertikalna i horizontalna analiza bilance

Prije same vertikalne i horizontalne analize bilance promatranih poduzeća valja spomenuti kako se provedena analiza može vidjeti u prilozima broj 1, 2 te 3, zbog veće preglednosti rada. Što se tiče same vertikalne analize odnosno strukture bilance, vidljivo je

kako su kod Vindije d.d. i Dukata d.d. strukture dosta slične, točnije Vindija kroz promatrano razdoblje ima oko 60% svoje imovine u obliku dugotrajne imovine, dok kod Dukata oko 70% ukupne imovine čini dugotrajna imovina. S druge strane Meggle ima oko 30% dugotrajne imovine u strukturi ukupne imovine te se može reći kako se bitno razlikuje od Dukata i Vindije, te u sklopu ukupne imovine prevladava kratkotrajna imovina. Zanimljiv podataka jest taj da i kod Vindije i kod Dukata najveći postotak upravo te dugotrajne imovine čini financijska imovina, što je povezano s činjenicom da je analiza provedena nad velikim dioničkim društvima koja daju zajmove drugima te kupuju udjele u drugima poduzećima ili su pak vlasnici obveznica, ali valja napomenuti kako to nije njihova osnovna djelatnost, iako je važan element analize zbog svoje materijalne značajnosti. Ostatak dugotrajne imovine kod navedenih poduzeća zauzima materijalna imovine koja u najvećoj mjeri obuhvaća građevinske objekte te sama postrojenja i opremu za obavljanje temeljne djelatnosti. Ista situacija dugotrajne imovine je i kod poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., samo što u njihovom slučaju ukupna dugotrajna imovina u najvećoj mjeri otpada na materijalnu, odnosno već ranije spomenute građevinske objekte, postrojenja te opremu. Što se tiče strukture kratkotrajne imovine, koja se u slučaju poduzeća Meggle Hrvatska kreće oko 70%. U najvećoj mjeri kratkotrajna imovina Meggle Hrvatska obuhvaća potraživanja koja iznose 36% u početnoj godini promatranja te variraju, odnosno povećavaju se i smanjuju u ostatku promatranog razdoblja. Sama potraživanja u najvećoj mjeri vezana su uz potraživanja od kupaca. Potrebno je napomenuti kako se uz potraživanja u strukturi kratkotrajne imovine još ističe kratkotrajna financijska imovina te zalihe, što je logično za proizvodno poduzeće, te samu djelatnost. Slična struktura kratkotrajne imovine vidljiva je i u druga dva promatrana poduzeća, naravno u manjoj mjeri. Naime najveću vrijednosti i kod druga dva analizirana poduzeća imaju potraživanja i to potraživanja od kupaca, koja i kod Vindije i Dukata, kao i kod Meggle Hrvatska iznose oko 30% ukupne imovine. U oba promatrana poduzeća slijede zalihe koje se ističu u većem postotku, što je normalno jer se i ovdje radi o proizvodnim djelatnostima. Samom činjenicom, kako velik dio kratkotrajne imovine, analiziranih poduzeća, zauzimaju zalihe i potraživanja, može se doći do zaključka kako su poduzeća aktivna, te dolazi do stalnog obrtaja zaliha te naplate potraživanja, što će se više vidjeti prilikom analize pokazatelja aktivnosti.

Što se tiče strukture pasive bilance može se reći kako se ona razlikuje u sva tri promatrana poduzeća. Naime, poduzeće Dukat d.d. 62%, a prema kraju razdoblja čak i 77% svoje imovine financira iz vlastitih izvora, dok se preostalih 38%, odnosno 23% odnosi na dugoročne i kratkoročne obveze, odnosno tuđe izvore financiranja. Prema navedenom može se reći kako Dukat d.d. na prvu nema prevelikih problema u zaduživanju, no to je bolje procijeniti pomoću analize financijskih pokazatelja. Ovako navedena situacija je potpuno suprotna kod poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., koji čak oko 80% svoje imovine na početku

razdoblja financira iz tuđih izvora (kratkoročnih i dugoročnih obveza). Taj postotak se prema kraju razdoblja smanjuje, a samim time se i slika zaduženosti poboljšava. U konačnici, treće promatrano poduzeće Vindija d.d. nalazi se u nekoj sredini. Točnije, oko 35% imovine financira iz vlastitih izvora, dok ostalih 65% iz tuđih izvora. Prema tome, ni kod Vindije slika zaduženosti nije baš sjajna. Na kraju ove analize važno je još napomenuti kako se kod sva tri analizirana poslovna subjekta među tuđim izvorima imovine u većem dijelu imaju kratkoročne obveze, koje se u najvećoj mjeri odnose na obveze prema dobavljačima te obveze za uzete zajmove, što se u logičnom slijedu povezuje sa djelatnošću poslovnih subjekata, odnosno činjenicom kako se radi o proizvodnim poduzećima.

Pošto se prilikom vertikalne analize spominjao i određeni dio horizontalne, prvenstveno za najvažnije kategorije, odnosno dugotrajnu, kratkotrajnu imovinu, kapital te kratkoročne i dugoročne obveze važno je reći još o nekim promjenama tijekom promatranog razdoblja. Prema tome svakako valja spomenuti kako se kroz sva tri promatrana poduzeća može uvidjeti smanjenje zaliha prema kraju promatranog razdoblja s obzirom na 2013. reprezentativnu godinu. Ujedno se može vidjeti kako sličan trend u kretanju imaju i potraživanja prema kupcima promatranih poduzeća, čime se zapravo može zaključiti da je moguće kako je došlo do poboljšanja same aktivnosti poduzeće, vezana uz naplatu potraživanja. U konačnici treba još reći kako kroz promatrano razdoblje dolazi i do smanjenja kratkoročnih obveza analiziranih poduzeća te da kroz cjelokupnu bilancu imaju dosta slične trendove kretanja, uz različitu, već ranije spomenutu strukturu.

Na samome kraju ove vertikalne i horizontalne analize važno je donijeti određene zaključke. Prema uočenom važno je reći kako poduzeća Dukat d.d. i Meggle Hrvatska d.o.o. dobro posluju, jer sve svoje obveze mogu namiriti iz kratkotrajne imovine, odnosno u najvećoj mjeri putem prodaje. Navedeno se ne može reći za poduzeće Vindija d.d., koji u manjoj mjeri pokriva obveze putem kratkotrajne imovine. Ujedno najveći dio pasive poduzeća Dukat d.d. pripada kapitalu, što govori, kako poduzeća ima visok udio vlastitog financiranja poslovanja, što kod poduzeća Meggle d.o.o. te Vindija d.d. nije slučaj. U konačnici, velik dio kratkotrajne imovine poduzeće Dukat d.d. i Meggle d.o.o. financiraju iz dugoročnih izvora (kapitala i dugoročnih obveza) što ukazuje na postojanje radnog kapitala navedenih poduzeća.

4.2.2. Vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Nakon provedene vertikalne i horizontalne analize bilance, isto je provedeno i s računom dobiti i gubitka. Kao i kod analize bilance tako i kod analize računa dobiti i gubitka, sve detalje koji su analizirani moguće je vidjeti u prilozima 4, 5 i 6, na kraju rada.

Što se tiče vertikalne analize računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. važno je napomenuti kako poslovni prihodi čine 99,7% ukupnih prihoda poslovanja, dok poslovni rashodi čine 104,33% ukupnih prihoda. Samim time moguće je uočiti gubitak poslovnih aktivnosti poduzeća Meggle Hrvatska u 2013. godini. Taj podataka vidljiv je i u ukupnom poslovanju, pošto gubitak poslovanja čini 5,28% ukupnih prihoda, koji je ostvaren i blagim gubitkom u financijskom poslovanju. Prema kraju promatranog razdoblja dolazi do smanjenja udjela poslovnih rashoda u ukupnim prihodima, a samim time u preostale tri godine analizirano poduzeće više ne ostvaruje gubitak, nego je navedeno pretvoreno u dobit, koja se iz godine u godinu povećava, da bi se u 2016. godini smanjila te poduzeće ostvarilo gubitak od 1.080 milijuna kuna. Važno je napomenuti kako gubitak čini svega 0,35% ukupnih prihoda te kako se taj gubitak u odnosu na 2013., reprezentativnu godinu smanjio za 16.824 milijuna kuna, odnosno za 93,97%. Uspješnost poslovanja poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. nije u najboljem stanju, odnosno postoji slaba uspješnost ostvarenim dobitima u 2014. i 2015. godini, ali u konačnici analiziranog razdoblja, Meggle Hrvatska ima slabu uspješnosti, odnosno gubitak poslovanja. Ujedno može se donijeti zaključak kako zaposlenici poduzeća Meggle Hrvatska imaju lošije uvjete u 2014 i 2015 godini u odnosnu na 2013, dok se u 2016 uvjeti poboljšavaju te se troškovi osoblja, u odnosnu na 2013. godinu povećavaju za 1,22%, što apsolutno iznosi 328 tisuća kuna. U konačnici, donijeti je još jedan zaključak, a to je kako nije došlo do većih ulaganja, odnosno investicija jer se amortizacija u 2016. godini, u odnosno na 2013. smanjila za 25,94%, što je oko 2.037 milijuna kuna apsolutne promjene.

Drugo analizirano poduzeće je Dukat d.d., koji ima nešto drugačiju strukturu računa dobiti i gubitka. Ta drugačija struktura, vezana je uz dobiti koju Dukat d.d. ostvaruje u odnosnu na tvrtku Meggle Hrvatska d.o.o. Udio poslovnih prihoda, u ukupnim prihodima kroz cjelokupno promatrano razdoblje kreće se oko 99,8%, dok poslovni rashodi čine 99,2% ukupnih prihoda u 2013. godini što se prema kraju razdoblje smanjuje na 90% ukupnih prihoda. Samim time ostvaruje se dobiti koja je iz godine u godinu sve veća, a u 2016. godini iznosi 143.475 milijuna kuna što čini 8,26% ukupnih prihoda, a ujedno je povećanje od 10426,41% u odnosnu na 2013. godinu, a samim time i povećanje, odnosno poboljšanje uspješnosti poslovanja. Važno je još napomenuti kako su kroz promatrano razdoblje, financijski rashodi veći od financijskih prihoda, čime se dobit iz poslovnih aktivnosti, malo umanjuje te se tako dolazi do konačne dobiti. Kao što je to slučaj kod tvrtke Meggle Hrvatska d.o.o., tako i tvrtka Dukat d.d. ima smanjenje amortizacije prema kraju promatranog razdoblje čime se potvrđuje kako i u ovom slučaju, drugo analizirano poduzeće nema novih ulaganja, odnosno investicija. Ujedno, kroz cjelokupno promatrano razdoblje dolazi i do smanjenja troškova osoblja, pa se i u ovom slučaju može govoriti o lošijim uvjetima radnika, odnosno moguće je smanjenje plaća ili smanjenje broja zaposlenih.

Zadnje analizirano poduzeće Vindija d.d. ima sličnu strukturu, kao i poduzeće Dukat d.d. Kroz promatrano razdoblje poslovni prihodi čine oko 99,8% ukupnih prihoda poslovanja. Što se tiče poslovnih rashoda oni čine oko 98,4% ukupnih prihoda, čime prema udjelu, ne toliko važnih financijskih aktivnosti, poduzeće ostvaruje dobit. Ostvarena dobiti se prema kraju promatranog razdoblja povećava u odnosu na 2013. reprezentativnu godinu. S toga dobit poduzeća Vindija d.d. u 2016. godini iznosi 15.113 milijuna kuna, što je povećanje za 29,48% u odnosu na 2013. godinu, a čini 0,59% ukupnih prihoda u 2016. godini. Prema navedenom donosi se zaključak, kako je poslovanje Vindije uspješno te dolazi do povećanja uspješnosti prema kraju analiziranog razdoblja. Kao i kod preostala dva analizirana poduzeća, tako i u slučaju poduzeća Vindija d.d. financijske aktivnosti ne zauzimaju prevelik udio u ukupnim prihodima, odnosno ukupnom poslovanju. U konačnici još valja spomenuti kako u promatranom razdoblju nije došlo do novih investicija, kao ni kod prethodno analiziranih poduzeća, a uvjeti za zaposlenike su promjenjivi, jer dolazi do smanjenja u 2014. i 2015. godini, ali i do povećanja troškova osoblja u 2016. godini, što može ukazivati na bolje plaće ili dodatno zaposleno osoblje. Uspješnost koju ostvaruju poduzeća Vindija i Dukat, povezuju se sa samim poslovanjem, odnosno odnosom ukupnih prihoda i rashoda, prema kojima se vidi kako navedena poduzeće ostvaruju dobit. Dobit se iz godine u godinu povećava, a time se povećava i sama uspješnost. Navedeno se ne može reći za poslovanje poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., koja kroz analizirano razdoblje varira u uspješnosti, s obzirom na dobit u drugoj i trećoj godini poslovanja te gubitke u prvoj i četvrtoj godini.

4.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Prva skupina financijskih pokazatelja koja će se koristiti pri analizi triju poduzeća jesu pokazatelji aktivnosti, kojima se mjeri uspješnost i sigurnost poslovanja, o čemu se govorilo u teorijskom dijelu rada. Sve pokazatelje vezane uz aktivnost analiziranih poduzeća moguće je vidjeti u tablici broj 1.

Tablica 1. Pokazatelji aktivnosti poslovnih subjekata Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Pokazatelji aktivnosti												
	2013.			2014.			2015.			2016.		
	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,96	1,39	1,84	0,91	1,29	1,85	0,96	1,40	1,78	0,98	1,35	2,15
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	2,95	3,51	2,72	2,37	3,21	2,57	3,11	3,83	2,38	3,08	3,39	3,27
Koeficijent obrtaja potraživanja	4,00	4,08	4,89	3,10	4,17	3,53	4,19	5,07	4,56	4,43	4,00	4,78
Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca	4,60	5,13	5,14	4,97	5,38	5,40	5,04	7,14	6,72	4,94	5,14	5,83
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	78,25	70,23	70,02	72,43	66,91	66,64	71,43	50,42	53,57	72,83	70,10	61,78

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Prema izračunatim pokazateljima može se reći kako poduzeće Dukat d.d. na 1 kunu ukupne imovine u 2013. godini ostvaruje 0,96 kuna prihoda. Takav trend se nastavlja kroz ostatak razdoblja te je koeficijent obrtaja ukupne imovine najveći 2016. godine kada iznosi 0,98. S druge strane poduzeće Vindija d.d. ima puno bolju aktivnost ukupne imovine, odnosno ona je na 1 kunu ukupne imovine stvorila 1,39 kuna prihoda u 2013 godini, 1,29 kuna prihoda u 2014. godini. Nakon 2014. godine dolazi do povećanja, te koeficijent iznosi 1,40, da bi u zadnjoj godini analize iznosio 1,35, što znači da je Vindija obrnula ukupnu imovinu za 1,35 puta. Sličnu situaciju, ali još bolju ima poduzeće Meggle d.o.o., čija aktivnost je još bolja te je najbolja ostvarena u 2016. godini kada je došlo do obrtaja ukupne imovine za 2,15 puta godišnje.

Drugi pokazatelj aktivnosti je koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, koji ukazuje koliko poduzeće kratkotrajne imovine obrne tijekom jedne godine. Prema navedenome Dukat d.d. u 2013. godini na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvaruje 2,95 kuna prihoda. Kod ovog pokazatelja trend je promjenjiv, a najveću vrijednost koeficijent poprima 2015. godine kada iznosi 3,11, što znači da je poduzeće tijekom godine obrnulo kratkotrajnu imovinu 3,11 puta. Slične vrijednosti koeficijenta obrtaja kratkotrajne imovine imaju druga dva analizirana poduzeća, odnosno

Vindija d.d. i Meggle d.o.o., te one tijekom promatranog razdoblja ostvaruju oko 3 kune prihoda na 1 kunu kratkotrajne imovine.

Koeficijent obrtaja potraživanja sljedeći je važan pokazatelj aktivnosti, te on ukazuje na obrtaj potraživanja. Navedenim pokazateljem ukazuje se koliko se prihoda od prodaja ostvari 1 kunom potraživanja. Ako se pogleda izračun koeficijenta obrtaja potraživanja može se reći kako je on dosta sličan kod sva tri analizirana poduzeća. Točnije, Meggle d.o.o. ima najbolji koeficijent obrtaja potraživanja u 2013. godini, prema kojemu je navedeno poduzeće 4,89 puta obrnula potraživanja tijekom godine. Trend kretanja navedenog pokazatelja je promjenjiv kod svih poduzeća te dolazi i do povećanja i smanjenja navedenog pokazatelja. Najveću vrijednost analiziranog pokazatelja kroz promatrano razdoblje ima Vindija d.d. prema kojem u 2015. godini na 1 kunu potraživanja ostvaruju 5,07 kuna prihoda od prodaje.

Sljedeći pokazatelj koji je vezan uz aktivnost jest koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca. Može se reći kako je ovaj koeficijent vrlo sličan koeficijentu potraživanja, zbog toga jer kako je to već bilo vidljivo u vertikalnoj analizi većina potraživanja jesu potraživanja od kupaca. Međutim važno je reći kako je najveća vrijednost navedenog pokazatelja također u 2015. godini kod poduzeća Vindija te iznosi 7,14, što znači da su se potraživanja od kupaca obrnula za 7,14 puta.

Zadnji pokazatelj aktivnosti koji će se argumentirati u ovoj analizi jest trajanje naplate potraživanja od kupaca. Prema tome pokazatelju može se zaključiti kako je poduzeću Dukat d.d. 2013. godine, potrebno prosječno 78 dana da naplati potraživanja od kupaca. Taj se pokazatelj kroz promatrano razdoblje smanjuje, a 2015. godine je najniži te je poduzeću Dukat d.d. potrebno prosječno 71 dan da naplati potraživanja od kupaca. Sličnu naplatu potraživanja od kupaca imaju i preostala dva analizirana poduzeća, a najbolju naplatu ima upravo jedno od tih dva poduzeća. Ta najbolja naplata vezana je uz 2015. godinu i Vindiju d.d., kojoj je potrebno prosječno 50 dana da naplati svoja potraživanja od kupaca. Prema navedenom može se zaključiti kako Vindija d.d. ima možda i najbolju aktivnost među analiziranim poduzećima.

Također, ostalim pokazateljima aktivnosti, odnosno koeficijentima obrtaja prikazana je uspješnost u vidu više obrtaja tijekom godine, čime se krug aktivnosti i pretvaranja novca u materijalni dio i obrnuto ubrzava te se stvara dodatna aktivnost i samim time ostvarivanje prihoda i uspješnosti poslovanja. Na temelju svega navedenog važno je donijeti zaključak kojim najbolju aktivnost, koja utječe i na samu uspješnost imaju poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. te Vindija d.d., koji na temelju koeficijenta obrtaja ukupne imovine na 1 kunu ukupne imovine stvori između 1,40 i 2,15 kuna, ovisno o kojem poduzeću je riječ. Upravo na temelju navedenog može se reći kako je aktivnost nešto bolja kod poduzeća Vindija i Meggle u odnosu

na Dukat d.d., a samim time i postoji bolja uspješnost, koja će se detaljnije vidjeti u pokazateljima profitabilnosti.

4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti sljedeća su skupina pokazatelja kojom će se analizirati poduzeća, a samim time i ocijeniti uspješnost poslovanja koje sagledavaju pokazatelji ekonomičnosti. Upravo pokazateljima ekonomičnosti odrediti će se odnos prihoda i rashoda pojedinih aktivnosti poslovanja (ukupnih, poslovnih, financijskih). Navedene pokazatelje moguće je vidjeti u tablici broj 2.

Tablica 2. Pokazatelji ekonomičnosti poslovnih subjekata Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Pokazatelji ekonomičnosti												
	2013.			2014.			2015.			2016.		
	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,00	1,01	0,95	1,05	1,01	1,00	1,05	1,01	1,04	1,10	1,01	1,00
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,01	1,01	0,96	1,05	1,08	1,00	1,05	1,01	1,04	1,10	1,01	0,99
Ekonomičnost financijskih aktivnosti	0,08	0,28	0,29	0,08	1,26	0,96	0,76	0,16	1,00	1,32	0,48	1,22

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja ukazuje kako kroz cjelokupno promatrano razdoblje sva tri poduzeća ostvaruju dobit, izuzev 2013. godine kada je tvrtka Meggle d.o.o. ostvarilo gubitak, jer su rashodi bili veći od prihoda za 5%. Dukat d.d. prema ekonomičnosti ukupnog poslovanja najveću dobit ostvaruje 2016. godine kada su prihodi veći od rashoda za 10%. Važno je još spomenuti kako se ekonomičnost ukupnog poslovanja kreće oko 1, odnosno može se reći kako poduzeća imaju dobru ekonomičnost pošto je granična vrijednost 1. Pokazatelji vezani uz ekonomičnost poslovnih aktivnosti malo su veći od ekonomičnosti ukupnog poslovanja čime se može donijeti zaključak, što je i vidljivo iz tablice broj 4. da je došlo do gubitka u financijskim aktivnostima.

Kao i kod ekonomičnosti ukupnog poslovanja, tako je i ekonomičnost poslovnih aktivnosti pozitivna, odnosno ostvarena je dobit iz poslovnih aktivnosti, osim naravno 2013. godine kada je Meggle d.o.o. u gubitku. Važno je još spomenuti kako tvrtka Vindija d.d. 2014. godine ostvaruje 8% veće prihode od prodaje u odnosu na rashode od prodaje, a samim time

i dobit iz poslovnih aktivnosti. Slične pokazatelje ima i Dukat d.d., koji najveću dobit iz poslovnih aktivnosti ima 2016. godine kada su prihodi od prodaje veći za 10% od rashoda od prodaje.

Zadnji pokazatelj u ovoj skupini jest ekonomičnost financijskih aktivnosti. Prema izračunatim podacima, može se reći kako je kroz promatrano razdoblje u gubitku, a najveći gubitak ostvaren je u 2013. godini kod poduzeća Dukat d.d. u kojoj su financijski rashodi veći od financijskih prihoda za 92%. U konačnici je važno spomenuti kako se u promatranom razdoblju ostvaruje i dobit iz financijskih aktivnosti i to u slučaju poduzeća Vindija d.d. u 2014. godini kada su prihodi veći od rashoda za 26% te kod Dukata d.d. i Meggle d.o.o. u zadnjoj godini provedene analize.

4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Zadnja skupina pokazatelja koja će se koristiti u ovoj analizi jesu pokazatelji profitabilnosti, kojim će se dati najtočnija slika o uspješnosti poslovanja analiziranih poduzeća. Upravo ovim pokazateljima dati će se slika pretvaranja ostvarenih prihoda u dobiti, odnosno ostvarivanje kapitala i povrat dioničarima. Sve izračunate pokazatelje profitabilnosti moguće je vidjeti u tablici broj 3.

Tablica 3. Pokazatelji profitabilnosti poslovnih subjekata Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Pokazatelji profitabilnosti												
	2013.			2014.			2015.			2016.		
	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.	Dukat d.d.	Vindija d.d.	Meggle d.o.o.
Neto marža profita	0,49%	1,18%	-4,52%	4,31%	1,42%	0,72%	4,70%	1,24%	4,33%	8,44%	1,31%	0,24%
Bruto marža profita	0,70%	1,32%	-4,52%	4,97%	1,44%	0,72%	5,23%	1,38%	4,33%	9,11%	1,48%	0,24%
Neto rentabilnost imovine	0,47%	1,63%	-8,32%	3,92%	1,83%	1,34%	4,51%	1,74%	7,69%	8,23%	1,78%	0,51%
Bruto rentabilnost imovine	0,67%	1,83%	-8,32%	4,52%	1,86%	1,34%	5,03%	1,94%	7,69%	8,89%	2,01%	0,51%
Rentabilnost vlastitog kapitala	0,12%	1,68%	-75,12%	5,49%	2,34%	0,22%	5,90%	1,84%	18,36%	10,42%	2,24%	-1,66%

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Prema neto marži profita poduzeće Dukat d.d. može 0,49% ostvarenih ukupnih prihoda zadržati u obliku neto dobiti uvećane za rashode od kamata. Ta sposobnost se prema kraju razdoblja povećava te u 2016. godini neto marža profita iznosi 8,44%, što znači da je poduzeće Dukat d.d. sposobno 8,44% ukupnih prihoda zadržati u obliku neto dobiti uvećane za rashode od kamata. Slična situacija je i sa bruto maržom profita, koja je nešto veća zbog poreznog opterećenja, odnosno Dukat d.d. mora kroz promatrano razdoblje 0,5% ukupnih prihoda platiti poreznoj upravi za porez. Drugo analizirano poduzeća Vindija d.d. tijekom cjelokupnog promatranog razdoblja zadržava oko 1,4% ukupnih prihoda u obliku neto dobiti uvećane za rashode od kamata. Najmanja vrijednost pokazatelja poduzeća Vindija je 2013. godine (1,32%), a najveći 2014. godine, kada iznosi 1,48%. Bruto marža profita veća je za porezno opterećenje, koje u ovom slučaju iznosi oko 0,4% ukupnih prihoda kroz promatrano razdoblje. Zadnje poduzeće koje se analizira u prvoj godini ima negativnu neto maržu profita, a iznosi -4,52%, što znači da su ukupni rashodi veći od ukupnih prihoda za 4,52%. Kroz ostatak razdoblja poduzeće Meggle d.o.o. ostvaruje dobit, te je neto marža profita pozitivna, a najveća je u 2015. godini kada poduzeće može 4,33% ukupnih prihoda zadržati u neto dobiti uvećanoj za rashode od kamata. Porezno opterećenje kod tvrtke Meggle d.o.o. je 0%, zbog gubitka na početku razdoblja, te oslobođenja plaćanja poreza na dobit.

Druga dva pokazatelja, koja se mogu promatrati zajednički jesu neto i bruto rentabilnost imovine. U ovom slučaju govorimo koliko se imovine može zadržati u obliku neto i bruto dobiti uvećane za rashode od kamata. Prema tome poduzeće Dukat d.d. u prvoj godini analize ima malu sposobnost, dok se ona povećava prema kraju razdoblja. Tako je ona najveća u 2014. godini kada poduzeće Dukat d.d. može 8,23% ukupne imovine zadržati u obliku neto dobiti uvećane za rashode od kamata. Bruto rentabilnost imovine vrlo je slična, odnosno razlikuje se za porezno opterećenje koje se spominjalo i kod neto i bruto marže profita. Druga dva analizirana poduzeća imaju slične neto i bruto rentabilnosti imovine kao i neto i bruto marže. Jedan od izuzetaka je gubitak poduzeća Meggle d.o.o. u prvoj godini analize u kojoj neto rentabilnost imovine iznosi -8,32%. U konačnici valja spomenuti kako je najveća neto rentabilnost imovine poduzeća Vindija d.d. ostvarena 2014. godine kada je tvrtka 1,86% ukupne imovine zadržala u obliku neto dobiti uvećane za rashode od kamata.

Zadnji pokazatelj u ovoj skupini pokazatelja profitabilnosti jest rentabilnost vlastitog kapitala. Prema ovom pokazatelju poduzeće Dukat d.d. uspio je vratiti dioničarima 0,12% uplaćenih sredstava. Rentabilnost se prema kraju razdoblja povećava te je u 2016. godini poduzeće Dukat d.d. sposobno vratiti dioničarima 10,42% uplaćenog. Kod poduzeća Vindija d.d. rentabilnost vlastitog kapitala kreće se oko 2%, najveća vrijednost je u 2014. godini, kada je Vindija uspjela vratiti dioničarima 2,34% uplaćenog. U konačnici treba reći kako Meggle d.o.o. u prvoj godini ima rentabilnost vlastitog kapitala u iznosu od -75,12%, što je jasno

povezano s prije spominjanim gubitkom. Nakon te godine rentabilnost vlastitog kapital se povećava te u 2015. godini poprima vrijednost od 18,36%, čime može vratiti 18,36% uplaćenoga svojim ulagačima.

Na samome kraju analize pokazatelja profitabilnosti, valja spomenuti kako kod poduzeća Dukat d.d. i Vindija d.d. vrijedi financijska poluga, te je lakše uzeti novi krediti, nego ići u dodatno izdavanje dionica, dok je kod poduzeća Meggle d.o.o. obrnuta situacija. Ujedno može se donijeti zaključak kako analizirana poduzeća uspješno posluju te da se uspješnost povećava prema kraju razdoblja što je vidljivo na temelju neto i bruto marže profita.

4.3. Usporedba s konkurencijom

Kroz ovo poglavlje bit će navedene osnovne karakteristike, odnosno zaključci do kojih se došlo nakon provedbe analize, koja je provedena u prošlom poglavlju, a obuhvaćala je vertikalnu i horizontalnu analizu bilance i računa dobiti i gubitka te analizu putem financijskih pokazatelja. Na temelju vertikalne i horizontalne analize može se donijeti zaključak kako kod analiziranih poduzeća nema radnog kapitala ili je navedeni radni kapital pak prisutan u maloj vrijednosti u promatranom razdoblju. Ujedno, može se reći kako najbolji odnos vlastitih i tuđih sredstava financiranja ima tvrtka Meggle d.o.o., jer u strukturi prevladavaju vlastita sredstva financiranja. Aktivnost analiziranih poduzeća je solidna, odnosno može se donijeti zaključak kako su sva tri analizirana poduzeća podjednako aktivna te rade podjednak godišnji obrtaj ukupne imovine, kratkotrajne imovine te potraživanja. Ujedno sva analizirana poduzeća imaju naplatu manju od 90 dana te se prema tome donosi zaključak kako nema prevelikog problema naplate vlastitih potraživanja. Pokazateljima ekonomičnosti može se utvrditi kako analizirana poduzeća nemaju problema s poslovanjem, odnosno ostvaruju dobit, izuzev tvrtke Meggle d.o.o. na početku promatranog razdoblja. Potencijalni problem ekonomičnosti vidi se u ekonomičnosti financiranja, u kojoj se zbog povećih vrijednosti kamata kao financijskog rashoda ostvaruju gubitci, koji su nadoknađeni iz dobiti poslovanja. Na samome kraju potrebno je spomenuti profitabilnost prema kojoj poduzeća ostvaruju dobiti te se povećava sama profitabilnost kroz promatrano razdoblje. Ujedno treba spomenuti kako je rentabilnost vlastitog kapitala veća od neto rentabilnosti imovine, čime se donosi zaključak da funkcionira financijska poluga te se više isplati zaduživati, nego izdavati dodatne dionice.

Na samome kraju usporedbi, važno je donijeti zaključak o samoj uspješnosti poslovanja, kao osnovi provedene analize. Na temelju svih navedenih zaključaka promatrani, odnosno analizirani poslovni subjekti imaju zadovoljavajuću aktivnost te ekonomičnosti. Samim time kako je već bilo viđeno u horizontalnoj i vertikalnoj analizi poslovni subjekti ostvaruju dobit čime se njihova poslovanja smatraju ekonomičnim, profitabilnim te uspješnima.

Navedena dobit povećava se iz godine u godinu, što potvrđuje i povećanje aktivnosti poslovanja putem koeficijenta obrtaja pojedine vrste imovine, ali i koeficijent naplate koji se prema kraju analiziranog razdoblja, odnosno prema 2016. godini smanjuje za analizirana poduzeća, pa je samim time potrebno manje vremena za naplatu potraživanja. Navedenim kraćim vremenom naplate ostvaruje se uspješnosti u vidu pretvaranja materijalnih oblika u novac, odnosno potraživanja u prihode, a kasnije i dobit.

5. Zaključak

Na samome kraju ovog završnog rada, obrađenog teorijskog dijela te provedene analize financijskih izvještaja nad tri analizirana poduzeća potrebno je donijeti određene zaključke te sumirati sam rad. Što se tiče teorijskog dijela važno je ponoviti kako su financijski izvještaji te sama analiza financijskih izvještaja neizostavni dio poslovanja svakog poduzeća. Naime upravo uz pomoć financijskih izvještaja te analize provedene nad financijskim izvještajima dobivaju se važne informacije za sadašnje, ali i buduće poslovanje te napredak u poslovanju. Ujedno nezaobilazan pojam ovog završnog rada jest uspješnost poslovanja, koja je uz sigurnost najvažniji element, odnosno karakteristika dobrog poslovanja određenog poduzeća.

Važno je reći kako se cjelokupna analiza koja je provedena u sklopu završnog rada temelji na analizi temeljnih financijskih izvještaja, s naglaskom na bilanci i računu dobiti i gubitka. Ujedno, najveća ocjena poslovanja te uspješnosti poslovanja dobivena je primjenom instrumenata za ocjenu uspješnosti poslovanja, a najvažniji od njih korišteni bili su vertikalna i horizontalna analiza te analiza putem skupina financijskih pokazatelja. Najvažnije skupine financijskih pokazatelja korištene u analizi bili su pokazatelji aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti, kao skupine koje se vežu uz pojam uspješnosti poslovanja.

U konačnici ovog zaključka, važno je dati i zaključak provedene analize triju analiziranih poduzeća Vindija d.d., Dukat d.d. te Meggle Hrvatska d.o.o. Određeni zaključci doneseni su putem međusobne usporedbe analiziranih poduzeća, a ovim zaključkom nastoji se dati konačna slika uspješnosti analiziranih poduzeće. Prema svemu navedenom i provedenom analizom mora se donijeti zaključak kako sva tri analizirana poduzeća imaju svoje prednosti i nedostatke u vidu uspješnosti svog poslovanja. Neovisno o tome može se donijeti zaključak kako najuspješnije poslovanje kroz promatrano razdoblje od 2013. godine do 2016. godine ima upravo poduzeće Dukat d.d., koje iako nešto lošijom aktivnošću, ostvaruje zapaženu ekonomičnost te profitabilnost. Uz navedeno treba napomenuti kako i preostala dva analizirana poduzeće iz godine u godinu povećavaju svoju uspješnost, te zajedno sa poduzećem Dukat d.d. napreduju i razvijaju svoje poslovanje.

Popis literature

Belak, V. (1995) Menadžersko računovodstvo, Zagreb, RRiFplus

Belak, V. (2014) Analiza poslovne uspješnosti, Zagreb, RRiFplus

Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, preuzeto 08.07.2018. s https://hrcak.srce.hr/84754

Dečman, N. (2012) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, preuzeto 02.07.2018. s https://hrcak.srce.hr/86495

Financijska agencija (2018) Registar godišnjih financijskih izvještaja, preuzeto 25.03.2018. s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do

Horvat Jurjec, K. (2011) Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, preuzeto 10.07.2018. s http://efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Jurjec_Analiza-financijskih-izvješataja-pomoću-financijskih-pokazatelja.pdf

Narodne novine (2015) Zakon o računovodstvu, preuzeto 04.05.2018. s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html

Radojičić, D. (2010) Analiza finansijskog položaja i uspešnosti u sektoru prehrambene industrije sa posebnim osvrtom na preradu prehrambenih ulja, preuzeto 27.08.2018. s https://singipedia.singidunum.ac.rs/izdanje/41874-analiza-finansijskog-polozaja-i-uspesnosti-u-sektoru-prehrambene-industrije-sa-posebnim-osvrtom-na-preradu-prehrambenih-ulja

Šlibar, D. (2010) Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, preuzeto 28.06.2018. s https://www.omega-software.eu/UserDocsImages/Clanci/Financije%20-%20Analiza%20FI.pdf

Štavlić, K. (2016) Čimbenici uspješnosti mikro poduzeća u Republici Hrvatskoj, preuzeto 13.07.2018. s http://www.ices.hr/wp-content/uploads/2017/02/PhD-thesis_-Katarina_Stavlic.pdf

Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., i Žager, L. (2017) Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Žager, K., Tušek, B., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., i Žager, L. (2016) Računovodstvo I: računovodstvo za neračunovođe, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

Vindija d.d. (2018) O nama, preuzeto 22.03.2018. s http://www.vindija.hr/O-nama/Poslovni-sustav-Vindija/Vizija-i-misija.html?Y2lcNjI%3d

Vrdoljak Raguž, I. (2010) Specifičnosti metodoloških pristupa mjerenju uspješnosti poslovanja kvalitativnim pokazateljima, preuzeto 27.08.2017. s https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=91232

Vujević, K., i Balen, M. (2006) Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća pomorskoga prometa, preuzeto 05.02.2018. s https://hrcak.srce.hr/file/10428

Vukoja, B. (2008) Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, preuzeto 10.08.2018. s http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf

Popis slika

Slika 1. Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja (Žager i sur., 2017, str. 45) 10

Popis tablica

Tablica 1. Pokazatelji aktivnosti poslovnih subjekata Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine.....21
Tablica 2. Pokazatelji ekonomičnosti poslovnih subjekata Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine.....23
Tablica 3. Pokazatelji profitabilnosti poslovnih subjekata Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine.....24

Prilozi

Prilog 1. Vertikalna i horizontalna analiza bilance poduzeća Meggle d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Bilanca Meggle Hrvatska d.o.o. - vertikalna i horizontalna analiza														
	2013.	% 2013.	2014.	% 2014.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2015.	% 2015.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2016.	% 2016.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena
DUGOTRAJNA IMOVINA	**59.013**	**32,05%**	**52.996**	**27,80%**	**-6.017**	**-10,20%**	**48.219**	**25,30%**	**-10.794**	**-18,29%**	**49.334**	**34,43%**	**-9.679**	**-16,40%**
NEMATERIJALNA IMOVINA	174	0,09%	86	0,05%	-88	-50,57%	549	0,29%	375	215,52%	743	0,52%	569	327,01%
MATERIJALNA IMOVINA	57.622	31,29%	51.824	27,18%	-5.798	-10,06%	47.045	24,68%	-10.577	-18,36%	48.000	33,50%	-9.622	-16,70%
Zemljište	2.203	1,20%	2.203	1,16%	0	0,00%	2.203	1,16%	0	0,00%	2.203	1,54%	0	0,00%
Građevinski objekt	23.401	12,71%	22.848	11,98%	-553	-2,36%	21.426	11,24%	-1.975	-8,44%	20.601	14,38%	-2.800	-11,97%
Postrojenja i oprema	28.344	15,39%	25.565	13,41%	-2.779	-9,80%	21.197	11,12%	-7.147	-25,22%	20.416	14,25%	-7.928	-27,97%
Imovina u pripremi	3.674	2,00%	1.208	0,63%	-2.466	-67,12%	2.219	1,16%	-1.455	-39,60%	4.780	3,34%	1.106	30,10%
FINANCIJSKA IMOVINA	1.217	0,66%	1.086	0,57%	-131	-10,76%	625	0,33%	-592	-48,64%	591	0,41%	-626	-51,44%
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**124.804**	**67,77%**	**137.423**	**72,08%**	**12.619**	**10,11%**	**142.282**	**74,64%**	**17.478**	**14,00%**	**94.293**	**65,81%**	**-30.511**	**-24,45%**
ZALIHE	23.279	12,64%	18.014	9,45%	-5.265	-22,62%	20.583	10,80%	-2.696	-11,58%	16.432	11,47%	-6.847	-29,41%
Sirovine i materijal	9.208	5,00%	9.434	4,95%	226	2,45%	7.807	4,10%	-1.401	-15,22%	7.480	5,22%	-1.728	-18,77%
Gotovi proizvodi	11.383	6,18%	6.337	3,32%	-5.046	-44,33%	9.885	5,19%	-1.498	-13,16%	5.603	3,91%	-5.780	-50,78%
Trgovačka roba	2.610	1,42%	2.168	1,14%	-442	-16,93%	2.772	1,45%	162	6,21%	3.179	2,22%	569	21,80%
Proizvodnja u tijeku	78	0,04%	75	0,04%	-3	-3,85%	119	0,06%	41	52,56%	170	0,12%	92	117,95%
POTRAŽIVANJA	67.525	36,67%	97.740	51,27%	30.215	44,75%	70.066	36,76%	2.541	3,76%	62.864	43,87%	-4.661	-6,90%
Potraživanja od kupaca	64.218	34,87%	63.778	33,45%	-440	-0,69%	47.537	24,94%	-16.681	-25,98%	51.548	35,98%	-12.670	-19,73%
Ostala potraživanja	3.307	1,80%	33.962	17,81%	30.655	926,97%	22.529	11,82%	19.222	581,25%	11.316	7,90%	8.009	242,18%
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	33.994	18,46%	20.981	11,00%	-13.013	-38,28%	31.628	16,59%	-2.366	-6,96%	14.162	9,88%	-19.832	-58,34%
Dani zajmovi	33.994	18,46%	20.981	11,00%	-13.013	-38,28%	31.628	16,59%	-2.366	-6,96%	14.162	9,88%	-19.832	-58,34%
NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	6	0,00%	688	0,36%	682	11366,67%	20.005	10,49%	19.999	333316,67%	835	0,58%	829	13816,67%
PLAČENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	**328**	**0,18%**	**231**	**0,12%**	**-97**	**-29,57%**	**114**	**0,06%**	**-214**	**-65,24%**	**144**	**0,10%**	**-184**	**-56,10%**
UKUPNA AKTIVA	**184.145**	**100,00%**	**190.650**	**100,00%**	**6.505**	**3,53%**	**190.615**	**100,00%**	**6.470**	**3,51%**	**143.281**	**100,00%**	**-40.864**	**-22,19%**
KAPITAL I REZERVE	**23.834**	**12,94%**	**53.953**	**28,30%**	**30.119**	**126,37%**	**66.084**	**34,67%**	**42.250**	**177,27%**	**65.004**	**45,37%**	**41.170**	**172,74%**
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	42.970	23,33%	42.970	22,54%	0	0,00%	42.970	22,54%	0	0,00%	42.970	29,99%	0	0,00%
KAPITALNE REZERVE	18.339	9,96%	48.339	25,35%	30.000	163,59%	48.339	25,36%	30.000	163,59%	48.339	33,74%	30.000	163,59%
AKUMULIRANI GUBICI	37.475	20,35%	37.356	19,59%	-119	-0,32%	25.225	13,23%	-12.250	-32,69%	26.305	18,36%	-11.170	-29,81%
DUGOROČNE OBVEZE	**26.574**	**14,43%**	**19.120**	**10,03%**	**-7.454**	**-28,05%**	**14.413**	**7,56%**	**-12.161**	**-45,76%**	**5.732**	**4,00%**	**-20.842**	**-78,43%**
Obveze prema financijskim institucijama	25.400	13,79%	17.200	9,02%	-8.200	-32,28%	12.840	6,74%	-12.560	-49,45%	5.000	3,49%	-20.400	-80,31%
Rezervacije	1.174	0,64%	1.920	1,01%	746	63,54%	1.573	0,83%	399	33,99%	732	0,51%	-442	-37,65%
KRATKOROČNE OBVEZE	**129.323**	**70,23%**	**112.197**	**58,85%**	**-17.126**	**-13,24%**	**105.793**	**55,50%**	**-23.530**	**-18,19%**	**65.925**	**46,01%**	**-63.398**	**-49,02%**
Obveze za zajmove, depozite i slično	99.277	53,91%	84.347	44,24%	-14.930	-15,04%	80.594	42,28%	-18.683	-18,82%	37.732	26,33%	-61.545	-61,99%
Obveze prema dobavljačima	27.499	14,93%	24.237	12,71%	-3.262	-11,86%	23.139	12,14%	-4.360	-15,86%	24.628	17,19%	-2.871	-10,44%
Ostale kratkoročne obveze	2.547	1,38%	3.613	1,90%	1.066	41,85%	2.060	1,08%	-487	-19,12%	3.565	2,49%	1.018	39,97%
ODGOĐENO PLAČANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUČEG RAZDBOLJA	**4.414**	**2,40%**	**5.380**	**2,82%**	**966**	**21,88%**	**4.325**	**2,27%**	**-89**	**-2,02%**	**6.620**	**4,62%**	**2.206**	**49,98%**
UKUPNA PASIVA	**184.145**	**100,00%**	**190.650**	**100,00%**	**6.505**	**3,53%**	**190.615**	**100,00%**	**6.470**	**3,51%**	**143.281**	**100,00%**	**-40.864**	**-22,19%**

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Prilog 2. Vertikalna i horizontalna analiza bilance poduzeća Dukat d.d. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Bilanca Dukat d.d. - vertikalna i horizontalna analiza														
	2013.	% 2013.	2014.	% 2014.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2015.	% 2015.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2016.	% 2016.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena
DUGOTRAJNA IMOVINA	**1.185.463**	**67,47%**	**1.160.657**	**61,65%**	**-24.806**	**-2,09%**	**1.220.554**	**69,15%**	**35.091**	**2,96%**	**1.215.305**	**68,27%**	**29.842**	**2,52%**
NEMATERIJALNA IMOVINA	2.136	0,12%	2.537	0,13%	401	18,77%	2.460	0,14%	324	15,17%	2.510	0,14%	374	17,51%
MATERIJALNA IMOVINA	310.102	17,65%	296.098	15,73%	-14.004	-4,52%	294.914	16,71%	-15.188	-4,90%	288.314	16,20%	-21.788	-7,03%
Zemljište	14.131	0,80%	14.131	0,75%	0	0,00%	14.131	0,80%	0	0,00%	14.131	0,79%	0	0,00%
Građevinski objekt	166.917	9,50%	161.735	8,59%	-5.182	-3,10%	158.458	8,98%	-8.459	-5,07%	154.283	8,67%	-12.634	-7,57%
Postrojenja i oprema	112.216	6,39%	104.129	5,53%	-8.087	-7,21%	100.450	5,69%	-11.766	-10,49%	106.219	5,97%	-5.997	-5,34%
Transportno sredstvo	5.376	0,31%	3.318	0,18%	-2.058	-38,28%	2.518	0,14%	-2.858	-53,16%	1.843	0,10%	-3.533	-65,72%
Imovina u pripremi	10.148	0,58%	11.164	0,59%	1.016	10,01%	18.179	1,03%	8.031	79,14%	10.525	0,59%	377	3,72%
Odgođena porezna imovina	856	0,05%	886	0,05%	30	3,50%	837	0,05%	-19	-2,22%	798	0,04%	-58	-6,78%
Predujmovi za materijalnu imovinu	458	0,03%	735	0,04%	277	60,48%	341	0,02%	-117	-25,55%	515	0,03%	57	12,45%
FINANCIJSKA IMOVINA	873.225	49,70%	862.022	45,79%	-11.203	-1,28%	923.179	52,30%	49.954	5,72%	924.482	51,94%	51.257	5,87%
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**571.456**	**32,53%**	**722.050**	**38,35%**	**150.594**	**26,35%**	**544.654**	**30,85%**	**-26.802**	**-4,69%**	**564.717**	**31,73%**	**-6.739**	**-1,18%**
ZALIHE	120.126	6,84%	121.371	6,45%	1.245	1,04%	123.418	6,99%	3.292	2,74%	114.146	6,41%	-5.980	-4,98%
Sirovine i materijal	31.533	1,79%	32.026	1,70%	493	1,56%	30.928	1,75%	-605	-1,92%	25.903	1,46%	-5.630	-17,85%
Gotovi proizvodi	31.392	1,79%	34.350	1,82%	2.958	9,42%	35.042	1,99%	3.650	11,63%	34.608	1,94%	3.216	10,24%
Trgovačka roba	6.583	0,37%	9.279	0,49%	2.696	40,95%	7.045	0,40%	462	7,02%	8.966	0,50%	2.383	36,20%
Proizvodnja u tijeku	50.618	2,88%	45.716	2,43%	-4.902	-9,68%	50.403	2,86%	-215	-0,42%	44.669	2,51%	-5.949	-11,75%
POTRAŽIVANJA	418.823	23,84%	541.080	28,74%	122.257	29,19%	389.842	22,08%	-28.981	-6,92%	362.080	20,34%	-56.743	-13,55%
Potraživanja od kupaca	364.237	20,73%	337.524	17,93%	-26.713	-7,33%	324.020	18,36%	-40.217	-11,04%	324.400	18,22%	-39.837	-10,94%
Ostala potraživanja	54.586	3,11%	203.556	10,81%	148.970	272,91%	65.822	3,73%	11.236	20,58%	37.680	2,12%	-16.906	-30,97%
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	0	0,00%	0	0,00%	0	#DIJ/0!	0	0,00%	0	#DIJ/0!	0	0,00%	0	#DIJ/0!
DUGOTRAJNA IMOVINA NAMJENJENA PRODAJI	0	0,00%	0	0,00%	0	#DIJ/0!	0	0,00%	0	#DIJ/0!	76	0,00%	76	#DIJ/0!
NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	32.507	1,85%	59.599	3,17%	27.092	83,34%	31.394	1,78%	-1.113	-3,42%	88.415	4,97%	55.908	171,99%
UKUPNA AKTIVA	**1.756.919**	**100,00%**	**1.882.707**	**100,00%**	**125.788**	**7,16%**	**1.765.208**	**100,00%**	**8.289**	**0,47%**	**1.780.022**	**100,00%**	**23.103**	**1,31%**
KAPITAL I REZERVE	**1.097.410**	**62,46%**	**1.161.118**	**61,67%**	**63.708**	**5,81%**	**1.233.969**	**69,91%**	**136.559**	**12,44%**	**1.377.444**	77,38%	280.034	25,52%
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	300.000	17,08%	300.000	15,93%	0	0,00%	300.000	17,00%	0	0,00%	300.000	16,85%	0	0,00%
KAPITALNE REZERVE	15.000	0,85%	15.000	0,80%	0	0,00%	15.000	0,85%	0	0,00%	15.000	0,84%	0	0,00%
Zadržana dobit	782.410	44,53%	846.118	44,94%	63.708	8,14%	918.969	52,06%	136.559	17,45%	1.062.444	59,69%	280.034	35,79%
DUGOROČNE OBVEZE	**295.225**	**16,80%**	**4.808**	**0,26%**	**-290.417**	**-98,37%**	**221.693**	**12,56%**	**-73.532**	**-24,91%**	**4.652**	0,26%	-290.573	-98,42%
Obveze prema financijskim institucijama	290.947	16,56%	376	0,02%	-290.571	-99,87%	217.262	12,31%	-73.685	-25,33%	0	0,00%	-290.947	-100,00%
Rezervacije	4.278	0,24%	4.432	0,24%	154	3,60%	4.431	0,25%	153	3,58%	4.652	0,26%	374	8,74%
KRATKOROČNE OBVEZE	**364.284**	**20,73%**	**716.781**	**38,07%**	**352.497**	**96,76%**	**309.546**	**17,54%**	**-54.738**	**-15,03%**	**397.926**	**22,36%**	**33.642**	**9,24%**
Obveze za zajmove, depozite i slično	30.861	1,76%	352.237	18,71%	321.376	1041,37%	113	0,01%	-30.748	-99,63%	79.498	4,47%	48.637	157,60%
Obveze prema dobavljačima	183.914	10,47%	208.157	11,06%	24.243	13,18%	172.584	9,78%	-11.330	-6,16%	184.188	10,35%	274	0,15%
Ostale kratkoročne obveze	149.509	8,51%	156.387	8,31%	6.878	4,60%	136.849	7,75%	-12.660	-8,47%	134.240	7,54%	-15.269	-10,21%
UKUPNA PASIVA	**1.756.919**	**100,00%**	**1.882.707**	**100,00%**	**125.788**	**7,16%**	**1.765.208**	**100,00%**	**8.289**	**0,47%**	**1.780.022**	**100,00%**	**23.103**	**1,31%**

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Prilog 3. Vertikalna i horizontalna analiza bilance poduzeća Vindija d.d. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Bilanca Vindija d.d. - vertikalna i horizontalna analiza														
	2013.	% 2013.	2014.	% 2014.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2015.	% 2015.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2016.	% 2016.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena
DUGOTRAJNA IMOVINA	**1.207.717.414**	**60,44%**	**1.176.929.902**	**59,06%**	**-30.787.512**	**-2,55%**	**1.144.827.040**	**62,20%**	**-62.890.374**	**-5,21%**	**1.120.078.021**	**59,40%**	**-87.639.393**	**-7,26%**
NEMATERIJALNA IMOVINA	4.435.752	0,22%	4.821.469	0,24%	385.717	8,70%	5.951.158	**0,32%**	**1.515.406**	**34,16%**	9.926.942	**0,53%**	**5.491.190**	**123,79%**
MATERIJALNA IMOVINA	502.459.137	25,15%	472.544.466	23,71%	-29.914.671	-5,95%	444.091.491	**24,13%**	**-58.367.646**	**-11,62%**	421.113.751	**22,33%**	**-81.345.386**	**-16,19%**
Zemljište	60.977.966	3,05%	60.979.743	3,06%	1.777	0,00%	60.906.740	**3,31%**	**-71.226**	**-0,12%**	63.078.188	**3,35%**	**2.100.222**	**3,44%**
Građevinski objekt	221.038.381	11,06%	204.217.781	10,25%	-16.820.600	-7,61%	208.213.245	**11,31%**	**-12.825.136**	**-5,80%**	202.809.688	**10,76%**	**-18.228.693**	**-8,25%**
Postrojenja i oprema	123.927.722	6,20%	113.829.359	5,71%	-10.098.363	-8,15%	95.100.728	**5,17%**	**-28.826.994**	**-23,26%**	81.392.539	**4,32%**	**-42.535.183**	**-34,32%**
Transportno sredstvo	43.772.350	2,19%	39.079.141	1,96%	-4.693.209	-10,72%	45.820.332	**2,49%**	**2.047.982**	**4,68%**	48.951.335	**2,60%**	**5.178.985**	**11,83%**
Imovina u pripremi	38.184.501	1,91%	39.888.346	2,00%	1.703.845	4,46%	19.751.252	**1,07%**	**-18.433.249**	**-48,27%**	9.759.433	**0,52%**	**-28.425.068**	**-74,44%**
Predujmovi za materijalnu imovinu	6.768.887	0,34%	6.794.530	0,34%	25.643	0,38%	6.541.977	**0,36%**	**-226.910**	**-3,35%**	7.387.061	**0,39%**	**618.174**	**9,13%**
Ostala materijalna imovina	7.789.330	0,39%	7.755.566	0,39%	-33.764	-0,43%	7.757.217	**0,42%**	**-32.113**	**-0,41%**	7.735.507	**0,41%**	**-53.823**	**-0,69%**
FINANCIJSKA IMOVINA	700.822.524	35,07%	699.563.967	35,10%	-1.258.557	-0,18%	685.973.198	**37,27%**	**-14.849.326**	**-2,12%**	680.631.024	**36,10%**	**-20.191.500**	**-2,88%**
POTRAŽIVANJA	0	0,00%	0	0,00%	0	#DIJ/0!	8.811.193	**0,48%**	**8.811.193**	**#DIJ/0!**	8.406.304	**0,45%**	**8.406.304**	**#DIJ/0!**
KRATKOTRAJNA IMOVINA	**789.453.528**	**39,51%**	**801.910.977**	**40,24%**	**12.457.449**	**1,58%**	**671.917.600**	**36,51%**	**-117.535.928**	**-14,89%**	**753.519.155**	**39,96%**	**-35.934.373**	**-4,55%**
ZALIHE	97.199.890	4,86%	88.163.686	4,42%	-9.036.204	-9,30%	90.743.301	**4,93%**	**-6.456.589**	**-6,64%**	96.644.261	**5,13%**	**-555.629**	**-0,57%**
Sirovine i materijal	52.943.026	2,65%	46.256.205	2,32%	-6.686.821	-12,63%	49.241.262	**2,68%**	**-3.701.764**	**-6,99%**	48.467.133	**2,57%**	**-4.475.893**	**-8,45%**
Gotovi proizvodi	33.000.338	1,65%	31.718.748	1,59%	-1.281.590	-3,88%	31.236.417	**1,70%**	**-1.763.921**	**-5,35%**	32.856.785	**1,74%**	**-143.553**	**-0,44%**
Trgovačka roba	1.143.880	0,06%	1.349.555	0,07%	205.675	17,98%	1.551.511	**0,08%**	**407.631**	**35,64%**	4.191.282	**0,22%**	**3.047.402**	**266,41%**
Proizvodnja u tijeku	10.112.646	0,51%	8.839.178	0,44%	-1.273.468	-12,59%	8.714.111	**0,47%**	**-1.398.535**	**-13,83%**	11.129.061	**0,59%**	**1.016.415**	**10,05%**
POTRAŽIVANJA	658.348.361	32,95%	595.140.246	29,86%	-63.208.115	-9,60%	503.180.448	**27,34%**	**-155.167.913**	**-23,57%**	629.934.842	**33,41%**	**-28.413.519**	**-4,32%**
Potraživanja od kupaca	524.353.023	26,24%	461.308.309	23,15%	-63.044.714	-12,02%	356.999.273	**19,40%**	**-167.353.750**	**-31,92%**	490.122.785	**25,99%**	**-34.230.238**	**-6,53%**
Ostala potraživanja	133.995.338	6,71%	133.931.937	6,72%	-63.401	-0,05%	146.181.175	**7,94%**	**12.185.837**	**9,09%**	139.812.057	**7,42%**	**5.816.719**	**4,34%**
KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	27.579.118	1,38%	110.252.521	5,53%	82.673.403	299,77%	10.144.519	**0,55%**	**-17.434.599**	**-63,22%**	16.404.908	**0,87%**	**-11.174.210**	**-40,52%**
NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	6.326.159	0,32%	8.354.523	0,42%	2.028.364	32,06%	67.849.332	**3,69%**	**61.523.173**	**972,52%**	10.535.144	**0,56%**	**4.208.985**	**66,53%**
PLAČENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	1.049.089	0,05%	14.007.469	0,70%	12.958.380	1235,20%	23.716.635	**1,29%**	**22.667.546**	**2160,69%**	11.913.873	**0,63%**	**10.864.784**	**1035,64%**
UKUPNA AKTIVA	**1.998.220.031**	**100,00%**	**1.992.848.348**	**100,00%**	**-5.371.683**	**-0,27%**	**1.840.461.275**	**100,00%**	**-157.758.756**	**-7,89%**	**1.885.511.049**	**100,00%**	**-112.708.982**	**-5,64%**
KAPITAL I REZERVE	**695.260.587**	**34,79%**	**710.304.420**	**35,64%**	**15.043.833**	**2,16%**	**666.231.684**	**36,20%**	**-29.028.903**	**-4,18%**	**675.312.885**	35,82%	**-19.947.702**	**-2,87%**
TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	23.251.500	1,16%	23.251.500	1,17%	0	0,00%	23.251.500	**1,26%**	**0**	**0,00%**	23.251.500	1,23%	**0**	**0,00%**
KAPITALNE REZERVE	17.096.196	0,86%	17.096.196	0,86%	0	0,00%	17.096.196	**0,93%**	**0**	**0,00%**	17.096.196	0,91%	**0**	**0,00%**
REZERVE IZ DOBITI	156.665.021	7,84%	156.665.021	7,86%	0	0,00%	151.910.584	**8,25%**	**-4.754.437**	**-3,03%**	152.244.492	8,07%	**-4.420.529**	**-2,82%**
ZADRŽANA DOBITI	486.576.067	24,35%	496.693.165	24,92%	10.117.098	2,08%	461.735.092	**25,09%**	**-24.840.975**	**-5,11%**	467.607.611	24,80%	**-18.968.456**	**-3,90%**
DOBIT TEKUĆE GODINE	11.671.803	0,58%	16.598.538	0,83%	4.926.735	42,21%	12.238.312	**0,66%**	**566.509**	**4,85%**	15.113.086	0,80%	**3.441.283**	**29,48%**
DUGOROČNE OBVEZE	**419.663.072**	**21,00%**	**443.974.344**	**22,28%**	**24.311.272**	**5,79%**	**203.775.452**	**11,07%**	**-215.887.620**	**-51,44%**	**126.152.226**	6,69%	**-293.510.846**	**-69,94%**
Obveze prema financijskim institucijama	395.614.759	19,80%	433.754.051	21,77%	38.139.292	9,64%	202.401.326	**11,00%**	**-193.213.433**	**-48,84%**	124.220.315	6,59%	**-271.394.444**	**-68,60%**
Ostale dugoročne obveze	24.048.313	1,20%	10.220.293	0,51%	-13.828.020	-57,50%	1.374.126	**0,07%**	**-22.674.187**	**-94,29%**	1.931.911	0,10%	**-22.116.402**	**-91,97%**
KRATKOROČNE OBVEZE	**880.667.615**	**44,07%**	**838.004.211**	**42,05%**	**-42.663.404**	**-4,84%**	**969.952.042**	**52,70%**	**89.284.427**	**10,14%**	**1.083.553.007**	57,47%	**202.885.392**	**23,04%**
Obveze za zajmove, depozite i slično	27.202.796	1,36%	34.305.996	1,72%	7.103.200	26,11%	185.070.661	**10,06%**	**157.867.865**	**580,34%**	264.013.418	14,00%	**236.810.622**	**870,54%**
Obveze prema dobavljačima	412.948.030	20,67%	376.980.376	18,92%	-35.967.654	-8,71%	358.535.822	**19,48%**	**-54.412.208**	**-13,18%**	346.394.812	18,37%	**-66.553.218**	**-16,12%**
Ostale kratkoročne obveze	440.516.789	22,05%	426.717.839	21,41%	-13.798.950	-3,13%	426.345.559	**23,17%**	**-14.171.230**	**-3,22%**	473.144.777	25,09%	**32.627.988**	**7,41%**
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	2.628.757	0,13%	563.372	0,03%	-2.065.385	-78,57%	502.097	**0,03%**	**-2.126.660**	**-80,90%**	492.931	0,03%	**-2.135.826**	**-81,25%**
UKUPNA PASIVA	**1.998.220.031**	**100,00%**	**1.992.848.347**	**100,00%**	**-5.371.684**	**-0,27%**	**1.840.461.275**	**100,00%**	**-157.758.756**	**-7,89%**	**1.885.511.049**	100,00%	**-112.708.982**	**-5,64%**

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Prilog 4. Vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Račun dobiti i gubitka Meggle Hrvatska d.o.o. - vertikalna i horizontalna analiza														
	2013.	% 2013.	2014.	% 2014.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2015.	% 2015.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2016.	% 2016.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena
POSLOVNI PRIHODI	**338.284**	**99,73%**	**350.668**	**99,23%**	**12.384**	**3,66%**	**335.347**	**99,10%**	**-2.937**	**-0,87%**	**306.015**	**99,13%**	**-32.269**	**-9,54%**
Prihodi od prodaje	330.181	97,34%	344.551	97,50%	14.370	4,35%	319.449	94,40%	-10.732	-3,25%	300.367	97,30%	-29.814	-9,03%
Ostali prihodi iz poslovanja	8.103	2,39%	6.117	1,73%	-1.986	-24,51%	15.898	4,70%	7.795	96,20%	5.648	1,83%	-2.455	-30,30%
POSLOVNI RASHODI	**353.884**	**104,33%**	**350.426**	**99,16%**	**-3.458**	**-0,98%**	**323.207**	**95,51%**	**-30.677**	**-8,67%**	**307.587**	**99,64%**	**-46.297**	**-13,08%**
Promjena u zalihama gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku	6.332	1,87%	5.049	1,43%	-1.283	-20,26%	3.589	1,06%	-2.743	-43,32%	4.230	1,37%	-2.102	-33,20%
Utrošene sirovine i potrošeni materijal	235.269	69,36%	226.480	64,09%	-8.789	-3,74%	201.464	59,54%	-33.805	-14,37%	181.713	58,86%	-53.556	-22,76%
Trošak osoblja	26.776	7,89%	25.772	7,29%	-1.004	-3,75%	24.084	7,12%	-2.692	-10,05%	27.104	8,78%	328	1,22%
Amortizacija nekretnine, postrojenja i opreme	7.854	2,32%	8.332	2,36%	478	6,09%	8.024	2,37%	170	2,16%	5.817	1,88%	-2.037	-25,94%
Ostali troškovi iz poslovanja	90.317	26,63%	84.793	23,99%	-5.524	-6,12%	93.224	27,55%	2.907	3,22%	88.723	28,74%	-1.594	-1,76%
FINANCIJSKI PRIHODI	**924**	**0,27%**	**2.728**	**0,77%**	**1.804**	**195,24%**	**3.037**	**0,90%**	**2.113**	**228,68%**	**2.694**	**0,87%**	**1.770**	**191,56%**
Prihod od kamata	599	0,18%	2.503	0,71%	1.904	317,86%	2.704	0,80%	2.105	351,42%	2.378	0,77%	1.779	296,99%
Pozitivne tečajne razlike	325	0,10%	225	0,06%	-100	-30,77%	333	0,10%	8	2,46%	316	0,10%	-9	-2,77%
FINANCIJSKI RASHODI	**3.228**	**0,95%**	**2.851**	**0,81%**	**-377**	**-11,68%**	**3.046**	**0,90%**	**-182**	**-5,64%**	**2.202**	**0,71%**	**-1.026**	**-31,78%**
Trošak kamata	2.581	0,76%	2.439	0,69%	-142	-5,50%	2.528	0,75%	-53	-2,05%	1.806	0,59%	-775	-30,03%
Negativne tečajne razlike	647	0,19%	412	0,12%	-235	-36,32%	518	0,15%	-129	-19,94%	396	0,13%	-251	-38,79%
UKUPNI PRIHODI	**339.208**	**100,00%**	**353.396**	**100,00%**	**14.188**	**4,18%**	**338.384**	**100,00%**	**-824**	**-0,24%**	**308.709**	**100,00%**	**-30.499**	**-8,99%**
UKUPNI RASHODI	**357.112**	**105,28%**	**353.277**	**99,97%**	**-3.835**	**-1,07%**	**326.253**	**96,42%**	**-30.859**	**-8,64%**	**309.789**	**100,35%**	**-47.323**	**-13,25%**
GUBITAK/DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**-17.904**	**-5,28%**	**119**	**0,03%**	**18.023**	**-100,66%**	**12.131**	**3,58%**	**30.035**	**-167,76%**	**-1.080**	**-0,35%**	**16.824**	**-93,97%**
POREZ NA DOBIT	0	**0,00%**	0	**0,00%**	**0**	**#DIJ/0!**	0	**0,00%**	**0**	**#DIJ/0!**	0	**0,00%**	**0**	**#DIJ/0!**
GUBITAK/DOBIT TEKUĆE GODINE	**-17.904**	**-5,28%**	**119**	**0,03%**	**18.023**	**-100,66%**	**12.131**	**3,58%**	**30.035**	**-167,76%**	**-1.080**	**-0,35%**	**16.824**	**-93,97%**

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Prilog 5. Vertikalna i horizontalna analiza računa dobit i gubitka poduzeća Dukat d.d. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Račun dobiti i gubitka Dukat d.d. - vertikalna i horizontalna analiza														
	2013.	% 2013.	2014.	% 2014.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2015.	% 2015.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2016.	% 2016.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena
POSLOVNI PRIHODI	**1.683.899**	**99,96%**	**1.710.550**	**99,95%**	**26.651**	**1,58%**	**1.689.646**	**99,67%**	**5.747**	**0,34%**	**1.731.020**	**99,68%**	**47.121**	**2,80%**
Prihodi od prodaje	1.675.642	99,47%	1.677.503	98,02%	1.861	0,11%	1.632.928	96,32%	-42.714	-2,55%	1.603.419	92,34%	-72.223	-4,31%
Ostali prihodi iz poslovanja	8.257	0,49%	33.047	1,93%	24.790	300,23%	56.718	3,35%	48.461	586,91%	127.601	7,35%	119.344	1445,37%
POSLOVNI RASHODI	**1.670.565**	**99,17%**	**1.625.331**	**94,97%**	**-45.234**	**-2,71%**	**1.605.905**	**94,73%**	**-64.660**	**-3,87%**	**1.577.184**	**90,82%**	**-93.381**	**-5,59%**
Promjena u zalihama gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku	4.979	0,30%	418	0,02%	-4.561	-91,60%	5.340	0,31%	361	7,25%	5.832	0,34%	853	17,13%
Utrošene sirovine i potrošeni materijal	1.359.454	80,70%	1.379.283	80,59%	19.829	1,46%	1.356.194	80,00%	-3.260	-0,24%	1.318.150	75,91%	-41.304	-3,04%
Trošak osoblja	197.291	11,71%	182.922	10,69%	-14.369	-7,28%	190.887	11,26%	-6.404	-3,25%	189.831	10,93%	-7.460	-3,78%
Amortizacija nekretnine, postrojenja i opreme	39.552	2,35%	35.398	2,07%	-4.154	-10,50%	32.875	1,94%	-6.677	-16,88%	33.298	1,92%	-6.254	-15,81%
Ostali troškovi iz poslovanja	79.247	4,70%	27.310	1,60%	-51.937	-65,54%	31.289	1,85%	-47.958	-60,52%	30.073	1,73%	-49.174	-62,05%
FINANCIJSKI PRIHODI	**689**	**0,04%**	**830**	**0,05%**	**141**	**20,46%**	**5.593**	**0,33%**	**4.904**	**711,76%**	**5.501**	**0,32%**	**4.812**	**698,40%**
Prihod od kamata	0	0,00%	0	0,00%	0	#DIJ/0!	3.770	0,22%	3.770	#DIJ/0!	2.802	0,16%	2.802	#DIJ/0!
Pozitivne tečajne razlike	689	0,04%	830	0,05%	141	20,46%	1.823	0,11%	1.134	164,59%	2.699	0,16%	2.010	291,73%
FINANCIJSKI RASHODI	**9.172**	**0,54%**	**10.997**	**0,64%**	**1.825**	**19,90%**	**7.371**	**0,43%**	**-1.801**	**-19,64%**	**4.176**	**0,24%**	**-4.996**	**-54,47%**
Trošak kamata	6.890	0,41%	10.076	0,59%	3.186	46,24%	6.765	0,40%	-125	-1,81%	3.040	0,18%	-3.850	-55,88%
Negativne tečajne razlike	2.282	0,14%	921	0,05%	-1.361	-59,64%	606	0,04%	-1.676	-73,44%	1.136	0,07%	-1.146	-50,22%
UKUPNI PRIHODI	**1.684.588**	**100,00%**	**1.711.380**	**100,00%**	**26.792**	**1,59%**	**1.695.239**	**100,00%**	**10.651**	**0,63%**	**1.736.521**	**100,00%**	**51.933**	**3,08%**
UKUPNI RASHODI	**1.679.737**	**99,71%**	**1.636.328**	**95,61%**	**-43.409**	**-2,58%**	**1.613.276**	**95,17%**	**-66.461**	**-3,96%**	**1.581.360**	**91,06%**	**-98.377**	**-5,86%**
GUBITAK/DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**4.852**	**0,29%**	**75.052**	**4,39%**	**70.200**	**1446,83%**	**81.963**	**4,83%**	**77.111**	**1589,26%**	**155.161**	**8,94%**	**150.309**	**3097,88%**
POREZ NA DOBIT	**3.488**	**0,21%**	**11.344**	**0,66%**	**7.856**	**225,23%**	**9.112**	**0,54%**	**5.624**	**161,24%**	**11.686**	**0,67%**	**8.198**	**235,03%**
GUBITAK/DOBIT TEKUĆE GODINE	**1.363**	**0,08%**	**63.708**	**3,72%**	**62.345**	**4574,10%**	**72.851**	**4,30%**	**71.488**	**5244,90%**	**143.475**	**8,26%**	**142.112**	**10426,41%**

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.

Prilog 6. Vertikalna i horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d. za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Račun dobiti i gubitka Vindija d.d. - vertikalna i horizontalna analiza														
	2013.	% 2013.	2014.	% 2014.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2015.	% 2015.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena	2016.	% 2016.	Apsolutna promjena	Reletivna promjena
POSLOVNI PRIHODI	**2.765.868.620**	**99,73%**	**2.548.596.519**	**98,96%**	**-217.272.101**	**-7,86%**	**2.573.036.157**	**99,87%**	**-192.832.463**	**-6,97%**	**2.543.077.375**	**99,64%**	**-222.791.245**	**-8,06%**
Prihodi od prodaje	2.687.845.385	96,92%	2.482.061.778	96,38%	-205.783.607	-7,66%	2.548.962.638	98,94%	-138.882.747	-5,17%	2.517.086.901	98,62%	-170.758.484	-6,35%
Ostali prihodi iz poslovanja	78.023.235	2,81%	66.534.741	2,58%	-11.488.494	-14,72%	24.073.519	0,93%	-53.949.716	-69,15%	25.990.474	1,02%	-52.032.761	-66,69%
POSLOVNI RASHODI	**2.731.197.997**	**98,48%**	**2.356.946.844**	**91,52%**	**-374.251.153**	**-13,70%**	**2.540.130.414**	**98,59%**	**-191.067.583**	**-7,00%**	**2.513.567.512**	**98,48%**	**-217.630.485**	**-7,97%**
Promjena u zalihama gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku	7.262.357	0,26%	2.318.837	0,09%	-4.943.520	-68,07%	513.724	0,02%	-6.748.633	-92,93%	4.144.430	0,16%	-3.117.927	-42,93%
Utrošene sirovine i potrošeni materijal	2.460.621.459	88,73%	2.264.341.080	87,92%	-196.280.379	-7,98%	2.243.789.683	87,09%	-216.831.776	-8,81%	2.225.368.712	87,19%	-235.252.747	-9,56%
Trošak osoblja	105.061.798	3,79%	101.637.645	3,95%	-3.424.153	-3,26%	103.012.268	4,00%	-2.049.530	-1,95%	106.382.747	4,17%	1.320.949	1,26%
Amortizacija nekretnine, postrojenja i opreme	53.651.557	1,93%	52.376.826	2,03%	-1.274.731	-2,38%	47.067.223	1,83%	-6.584.334	-12,27%	49.377.599	1,93%	-4.273.958	-7,97%
Ostali troškovi iz poslovanja	119.125.540	4,30%	116.272.456	4,51%	-2.853.084	-2,40%	145.747.516	5,66%	26.621.976	22,35%	136.582.884	5,35%	17.457.344	14,65%
FINANCIJSKI PRIHODI	**7.411.920**	**0,27%**	**26.737.489**	**1,04%**	**19.325.569**	**260,74%**	**3.315.752**	**0,13%**	**-4.096.168**	**-55,26%**	**9.159.165**	**0,36%**	**1.747.245**	**23,57%**
Prihod od kamata	6.410.655	0,23%	7.366.988	0,29%	956.333	14,92%	1.452.449	0,06%	-4.958.206	-77,34%	5.533.983	0,22%	-876.672	-13,68%
Prihod od dividendi	0	0,00%	18.828.893	0,73%	18.828.893	#DIJ/0!	508.246	0,02%	508.246	#DIJ/0!	1.343.181	0,05%	1.343.181	#DIJ/0!
Pozitivne tečajne razlike	1.001.265	0,04%	541.608	0,02%	-459.657	-45,91%	1.355.057	0,05%	353.792	35,33%	2.282.001	0,09%	1.280.736	127,91%
FINANCIJSKI RASHODI	**26.408.123**	**0,95%**	**21.264.983**	**0,83%**	**-5.143.140**	**-19,48%**	**20.290.942**	**0,79%**	**-6.117.181**	**-23,16%**	**19.193.375**	**0,75%**	**-7.214.748**	**-27,32%**
Trošak kamata	20.991.898	0,76%	19.923.909	0,77%	-1.067.989	-5,09%	19.694.589	0,76%	-1.297.309	-6,18%	18.421.517	0,72%	-2.570.381	-12,24%
Negativne tečajne razlike	5.416.225	0,20%	1.341.074	0,05%	-4.075.151	-75,24%	596.353	0,02%	-4.819.872	-88,99%	771.858	0,03%	-4.644.367	-85,75%
UKUPNI PRIHODI	**2.773.280.540**	**100,00%**	**2.575.334.008**	**100,00%**	**-197.946.532**	**-7,14%**	**2.576.351.909**	**100,00%**	**-196.928.631**	**-7,10%**	**2.552.236.540**	**100,00%**	**-221.044.000**	**-7,97%**
UKUPNI RASHODI	**2.757.606.120**	**99,43%**	**2.558.211.827**	**99,34%**	**-199.394.293**	**-7,23%**	**2.560.421.356**	**99,38%**	**-197.184.764**	**-7,15%**	**2.532.760.887**	**99,24%**	**-224.845.233**	**-8,15%**
GUBITAK/DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	**15.674.420**	**0,57%**	**17.122.181**	**0,66%**	**1.447.761**	**9,24%**	**15.930.553**	**0,62%**	**256.133**	**1,63%**	**19.475.653**	**0,76%**	**3.801.233**	**24,25%**
POREZ NA DOBIT	**4.002.616**	**0,14%**	**523.643**	**0,02%**	**-3.478.973**	**-86,92%**	**3.692.241**	**0,14%**	**-310.375**	**-7,75%**	**4.362.567**	**0,17%**	**359.951**	**8,99%**
GUBITAK/DOBIT TEKUĆE GODINE	**11.671.804**	**0,42%**	**16.598.538**	**0,64%**	**4.926.734**	**42,21%**	**12.238.312**	**0,48%**	**566.508**	**4,85%**	**15.113.086**	**0,59%**	**3.441.282**	**29,48%**

Izvor: izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja Financijske agencije, dostupno na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp, 10.03.2018.